

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

ГІРКИЙ КЛІН

№ 6 (832). Рік видання 44-й

Ціна номера 12 коп.

КІЇВ. БЕРЕЗЕНЬ 1970

— Хай вас не турбує цей напис: ми вже котрий рік тут пташенят висиджуємо.

Що нам розповіє Зоряна Варениця

ЗАПОРІЗЬКА ПАЛІТРА

Що мені подобається у моїй професії ревізора-контролера, так це можливість подивитися світу білого. Чого тільки, подорожуючи, не зустрінеш! А оце нещодавно я мало відкриття у географії не зробив. Й-бо.

Те, що у Запоріжжі є річка Мокра Московка, я узув ще під час минулого приїзду до міста. Щоправда іменувати Мокру Московку річкою можна тільки з почуття жалю до неї. Насправді ж це такий чорний потік, що одразу видно: тут сталося перетворення природи.

Триває воно і досі. Щодоби з підприємств Жовтневого і Шевченківського районів міста близько 30 тисяч кубометрів брудних стоків потрапляє у Мокру Московку. А далі — транзитом — у Дніпро.

Та повернемось до моого відкриття. Приїхавши цього разу до Запоріжжя, я несподівано виявив ще одну річку. І яку! Червоного кольору! Уявив карту — на ній річки не було... І тоді я відчув такий душевний трепет, який, мабуть, відомий тільки дослідникам-першовідкривачам.

Я рушив берегом річки вгору, щоб встановити, звідки вона витікає. І за якийсь час побачив величезне червоне озеро! Мені вже ввіжались лаври Колумба, Васко да Гами і Міклюхо-Маклая...

Та про всякий випадок, перш ніж обнародувати своє відкриття, вирішив завітати у державну водну інспекцію. Тут на мене чекало велике розчарування.

Виявилося, що червона річка — штучна. І озеро — це не озеро, а вщерть заповнений відстійник, через який такі заводи, як «Запоріжсталь», «Дніпропрєсталь», коксохімічний та інші, — щодоби скидають у Дніпро понад 700 тисяч кубометрів брудних стічних вод.

У тих червоних драглях містяться і залізо, і мідь, і миш'як, і... (див. усю таблицю Менделєєва).

А коли нещодавно «Запоріжсталь» без усякої нейтралізації випустив сполуки синильної кислоти, то по Дніпру і риба попливла — дохла, звичайно.

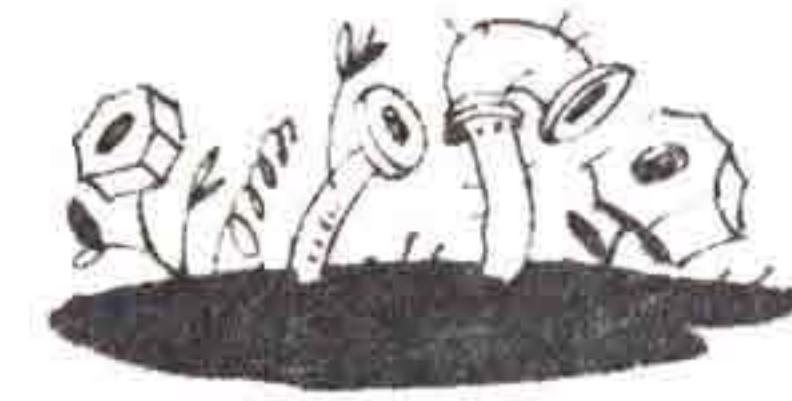
Для любителів цікавої географії додам: є в області ще одна кольорова річка — Молочна. На жаль, береги в ній не кисільні; що ж до кольору води, то точно визначити його не зможуть навіть художники-пейзажисти. Хіба що на допомогу прийдуть керівники Молочанського молококонсервного і пивного, Мелітопольського моторного та інших заводів, які добре знають палітру стоків своїх підприємств.

...Кожна мандрівка — це нові враження. І хоч під час подорожі до Запорізької області мені не пощастило вписати у карту своє ім'я, зате я дійшов висновку: добре було б, якби річки на картах позначалися не однomanітною маскувальною блакиттю, а різnobарвно. Щоб одразу було видно, де отруюють живу воду.

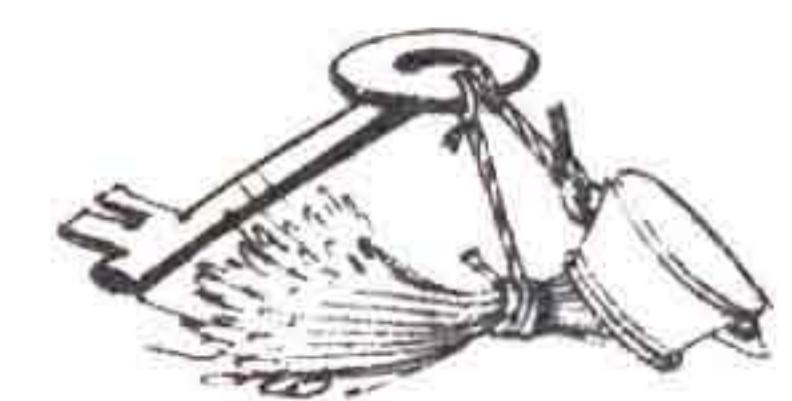
ЕНТУЗIASТИ ПОСІВНОЇ

ХЕРСОН. (Близькавка). На сонячному півдні розгорнулася сівба. Розпочав її колектив Херсонського суднобудівного заводу, який заємає Карантинний острів у ламками заліза, міді, деталями механізмів. Максимально використовуючи наявну техніку, директор заводу т. Заботін за допомогою бульдозерів надійно пригорнув увесь цей металобрехт землею.

ЗРАЗКОВО-ПОКАЗОВА БАНЯ

Зразково-показову баню, обладнану всім необхідним устаткуванням, споруджено в селі Новомирійському (Кременський район Ворошиловградської області). За два роки існування бани її встигли оглянути численні гості й місцеві жителі. Всі у захопленні від нового санітарного закладу. Помітися ж у ньому ще нікому не вдалося, бо ілючі від бани голова виноконому сільради т. Чумаченко ретельно зберігає в своєму сейфі.

ЗІГРАЛИ В ЯЩИК

Такого трагічного кінця зазнали 17 баянів «Полісся» виробництва Житомирської музичної фабрики. Сталося це невдовзі після того, як у музкабінеті Путівльського (Сумська область) педучилица комусь заманулося видобути з нових баянів музичні звуки.

Мертвий інструмент поховали в гробовій тиши, що час від часу порушувалася глухим зітканням директора училища, який за ці баяни розплатився повноцінними карбованцями.

«МАРТОБРЯ 86 ЧИСЛА»

Наш кореспондент з Єланецького району на Миколаївщині повідомляє. Незважаючи на те, що ми живемо нібито за сталим календарем, потім пропозиції про його реформу не припиняється. Серед численних проектів заслуговує на увагу проект, поданий Водяно-Лоринським поштовим відділенням. За пропозицією поштовиків рік матиме не 12, а 15 місяців. А місяць вересень — не 30, а 38 днів. Шляхом нескладних маніпуляцій з поштовим штемпелем, зв'язківці почали вже здійснювати свою реформу. Два листи з новими датами прийшли на Тернопільщину. На першому штемпель «Водяно-Лоринськ 38-9-69» (38 вересня). А на другому «3-15-69». Другий лист вручено адресатові 6 грудня 1969 р.

Проект водяно-лоринських поштовиків, засікавши численні кола аматорів «красного письменства», зокрема, знавців гоголівських «Записок божевільного». Аматори пропонують за ім'ям гоголівського героя Поприщина присвоїти цьому проектові називу «Поприщинський», а п'ятнадцятий місяць водяно-лоринського календаря — поіменувати класичним «Мартобрем».

ТВЕРДО СІВ

— Я чув, покинув ти роботу.
Ну, і дивак, як бачу, ти.
— Так, а кому була б охота
За всіх самому все тягти?
— Гай-гай! Який характер в кого...
А я завскладом твердо сів
І не шкодую, слава богу —
І я тягну, і тягнуть всі.

Володимир ДУГАР.

м. Карлівка
Полтавської області.

НАГОРОДА

Свині управили кільце.
Рябко спітив її: — Шо це?
Вона йому: — Це нагорода,
Я ж обробила два городи.

ПЕРШИЙ ВОРОГ

Іржа Сокиру нишком вчилася:
— Наш перший ворог — це Точило.

ЧУДНИЙ КІНЬ

— Ні, не розхвалюйте Коня,—
В калюжі хрюкала Свиня.—
Краса і сила в нього є,
Проте чудний: помий не п'є.

Петро ГРИШКО.

с. Заводи
Конотопського району
Сумської області

Смішинки мініатюрні
на теми літературні

ПОДЯКА

[Лист читача до автора]

«Спасибі за художнє слово:
Безсоння зникло — сплю чудово!»

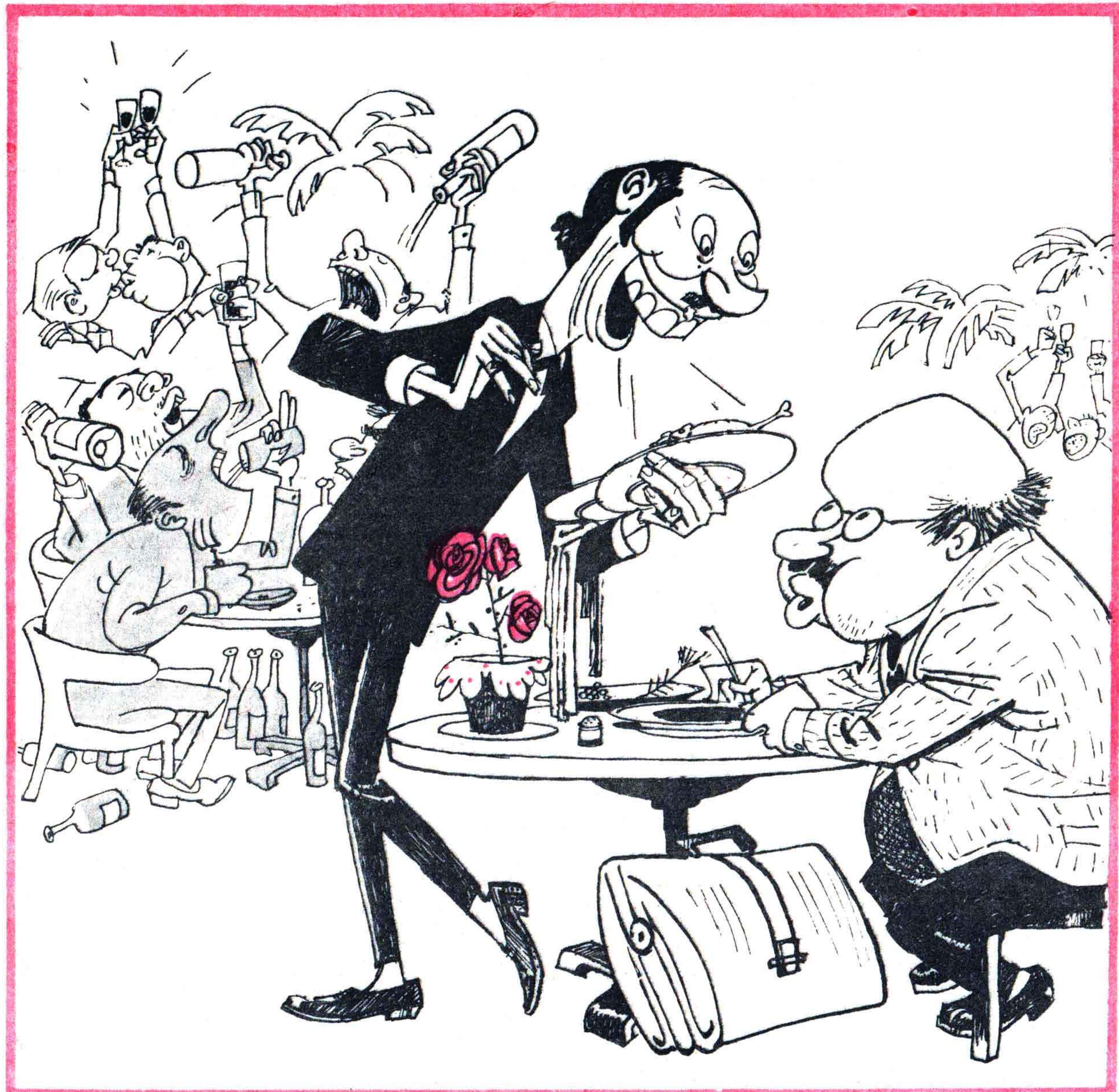
КОЛИ КРИТИК — ДРУГ.

Підніс до неба примітив,
Тож автор... Гоголем ходив.

ТРУДНИЙ ТВІР

Твір — ніби стулений із вати:
Його ні вгрити, ні вжувати...

Дмитро СОЛОДКИЙ.

— Ваші страви неможливо у рот взяти!
— А ви що, обідати сюди прийшли?!

Норовисте лошатко

Наблизився кінець 1968 року. З великим піднесенням і, звісна річ, напруженням працівники комбінату «Краматорськжитлобуд» на чолі зі своїм керуючим В. І. Бірюковим готувалися до зустрічі нового, 1969 року. Напруження панувало геть на всіх будівельних об'єктах. Крім одного...

І тим одним був лікарняний комплекс у райцентрі Костянтинівці. А його за планом треба було негайно вводити в експлуатацію.

— Нічого, — втішали будівельники медиків. — Наступного року вже хоч там що, а введемо. У третьому кварталі. Ось побачите.

І справді, наступного року костянтинівські будові повезло трохи більше. Правда, якось так вийшло, що згадали про неї аж... у четвертому кварталі. Зате вже ні трудовим піднесенням, ні, тим паче, напруженням не обділили: за два місяці вивершили стіни, покрівлю і все, що між стінами й покрівлею вивершили належало.

А як вивершили — мершій до медиків:

— Ой, скоріше! Ой, хутчіше ж підпишіть нам прийомний акт! Бо вже Новий рік он іде по двір'ям! Прогресивка ж згорить. І преміальне... Підпишіть!!!

Але медики раптом затялися:

— Не підпишемо. Ви ж, шановні, недоробок он скільки після себе позалишили. Хто ж їх добре?

— Ми! — схвилювано закричали будівельники. — Ми доробимо. Ви тільки підпишіть. Бо прогресивка ж...

— Ні, не можемо, — сумно зітхнули медики, — Ви вже доробіть усе, як належить, а тоді й за підписом приходьте.

— Аг-га, — образилися будівельники. — Ну, як знаєте. Ми-то доробимо. Але коли? Трудового напруження, в усякому разі, тепер від нас не сподівайтесь!

Думається, що костянтинівські медики стали жертвою власної принциповості: надто вже різко вони з будівельниками обійшлися. І ось, будь ласка, — напруження зникло. Піді ухопи його тепер за грибу! Еге! Дуже вже це норовисте лошатко...

От і в Донецьку трудове напруження накивало копитами з недобудованого терапевтичного корпусу обласної лікарні. І, як на лихо, саме тоді накивало, коли той корпус ось-ось уже здавати мали. Майнуло хвостом і перескочило на інші об'єкти. І вже не могли його вкосъкати ні просіння, ні моління товаришів з облазороввідділу, ні навіть розпорядження заступника міністра будівництва підприємств важкої промисловості А. М. Звенигородського.

— А що нам міністерство! — посміхнувся керуючий трестом «Донецькжитлобуд-1» С. І. Петряєв, котрий один вищезгадане трудове напруження по будівельних об'єктах розподіляє. — У міністерстві покричать-покричать і забудуть, а я тим часом на доходніших спорудах план закрію.

— Ясна річ! — підморгнув йому керуючий трестом «Донецькжитлобуд-2» С. І. Кулак. — Я сам

он уже з півроку як зняв трудове напруження зі стоматологічного відділення тієї ж лікарні. Як тільки лікувальний корпус здав — так і напруження зняв. А там ще учбова аудиторія для студентів лишилася. Нічого, потерпіть!

— Вірно робите, хлопці! — захоплено підтримує своїх підлеглих начальник комбінату «Донецькжитлобуд» Н. І. Медзмереашвілі. — Шахтарі — народ міцний і без лікарень поки що обійтуться. А трудове напруження нехай краще попасеться на соковитіших пасовиськах. Не горить.

— А от у нас горить, — хитає головою головний інженер тресту «Донецькметалургбуд» Кроль. — Горить план минулого року. Зобов'язалися ми за 13 місяців збудувати в Амвросіївці родильний будинок. Так от, уже 13 місяців давно минуло, а прийомного акта нам медики і не думають підписувати. Недоробки, кажуть, ліквидуйте. Ну, то нехай тепер почекають трішки.

Спостережливий читач, либо, уже вловив оту цікаву закономірність, що на Донеччині трудове напруження зникає чомусь саме з новобудов мідичного призначення. І чого б це?

А того! Бо дуже медики до всього люблять присіпуватись. Не дають будівельникам реальних преміальних на своїх об'єктах заробляти. Хай ото не будуть такими мудрими та приймають в експлуатацію усе, як воно є.

В. БОЙКО.

Донецька область.

Наочність із градусами

У навчанні дітей велике значення має наочне приладдя: карти, мультфільми, таблиці тощо.

Вчителям хмельницької школи № 4 ось уже сім років допомагає «посібник», притулений до стіни школи торговельними організаціями міста.

Це — «точка», в якій прощають на розлив і на винос. Дуже великий ефект вона дає. Читає, скажімо, Леся на уроці:

«П'є Байда мед-горілочку...», та якось одноманітно, невиразно. Аж тут від «точки» до вікна класу підходить неголений чолов'яга і дуже емоційно включається: «Не покину горілочки пити, бо ж солодка». І хоч це — з іншої пісні, але учні одразу яскраво уявляють, з якою насолодою пив Байда на риночку. Або йдуть заняття танцювального гуртка. Діти взялися за руки, починають: «Десь тут бу-

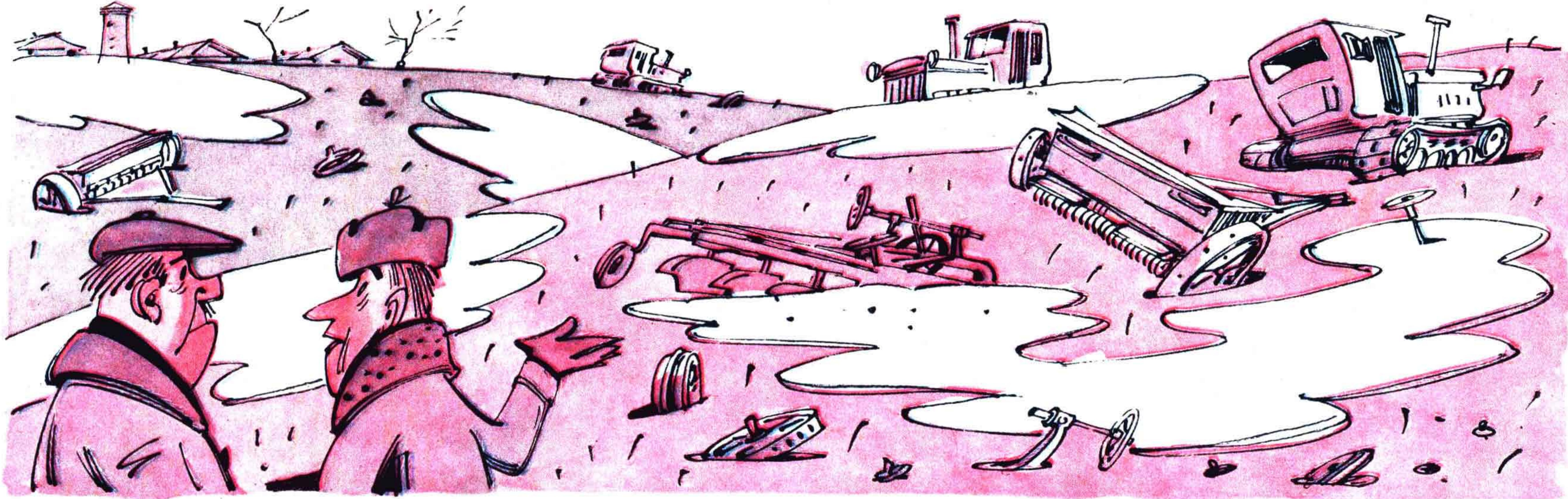
ла Подоляночка»... Розчиняються двері, і «дядя» в шапці перекриває тоненькі голоси: «А мої Марфуты нету тута?»

Вже не раз директор школи З. М. Кудряшова ставила питання про те, щоб розлучити «точку» з школою.

Та... пустила «точка» глибоке коріння. Ніяк не вирвеш її.

Л. ТУРСЬКИЙ.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Молодці, постаралися — сніг іще не розтанув, а техніка вже на полях!

Я прочитав у калуській районній газеті «Зоря Прикарпаття» таке оголошення: «У залі урочистих подій (клуб колійників) урочисто реєструють шлюб... Запрошуються рідні й друзі, а також представники громадських організацій і колективів, де працюють наречені».

Як добре, подумав, що замість колишніх прикрас об'яв про розслухання тепер друкоють радісні повідомлення про одруження. І тут же просив місцевих колег-журналістів передати молодим від щирого перчанського серця найпаликіші вітання та глибоку впевненість у тому, що їхнє подружнє життя складеться щасливо, радісно й цікаво.

Хочеться вірити, що наречені своєчасно потрапили в урочистий зал. Бо щасливі, як відомо, годин (а відтак і годинників) не помічають. І тому, безумовно, не звернули уваги на те, що стрілки всіх — без юодного винятку! — електричних годинників, розвішаних на вулицях і в установках, місяцями не рухаються, показуючи різний час.

Потім буде незабутнє «гірко!». А згодом, треба сподіватися, — вселення у нову квартиру.

З олівцем

А далі щасливі новосельці підуть до чудово оздобленого меблевого магазину-салону і виберуть на свій смак гарнітур. А там, диви, непомітно настануть і будні. Отоді й почнеться буденне.

...Сталася аварія з чобітками. Навряд чи сьогодні хто вважає, що цвях у власному чоботі це — кошмарніше, як писав колись Маяковський, ніж фантазія у Гете. Але ти в таких випадках до шевської майстерні людина усе-таки мусить. Тільки куди? У новій частині Калуша, яну за старою звичкою називають «селищем» (хоч те «селище» за кількістю населення вже перевишило стару частину сорок п'ятисічного міста), є дві малесенкі майстерні, де працює чотири шевці. А в середньому по місту один швець припадає на дві з половиною тисячі населення. Отож нехай підрахують любителі статистики: скільки пар нового взуття можна подерти, поки відремонтують стару пару.

Залишається везти чобіток до Івано-Франківська. Заразом можна повезти туди й портфель, валізу, сумку. Бо в Калуші їх ремонту поки що не передбачено.

Наші молодята, через свою недосвідченість, прагнуть якнайшвидше придбати холодильник, пилосос, пральну машину. А ці агрегати інколи під час гарантійного строку (і нерідко після

його закінчення) мають певний нахил до пускання. Отут молоде подружжя ой і попоходить, поки розшукає маленьку захаращену кімнатку, яка править за електромайстерню побуткомбінату. І коли через гору навалених пральних машин розглядять тут механіка Надійку Юрійчук, то дізнаються, що її, недавній випускниці профтехучилища, запропонували провести цінавий експеримент: ремонтувати електроприлади без юодної запасної частини. Поки що експеримент не дає бажаного ефекту.

Далі пошуки приведуть наших молодих в майстерню, де правує В. Л. Овчар, покликану ремонтувати холодильники торговельних підприємств. Але якщо ваш холодильник уже не на гарантії, то він, Овчар, може, за певну винагороду, звісна річ, зробити вам ласку.

Нешодівно, правда, в місті відкрито філіал Івано-Франківського заводу «Ремпобуттехніка», що має ремонтувати саме електроприлади. Та мало хто з калушан знає про цей філіал, телефону для виклику майстра тут нема, а в мальоному приміщенні, коли збереться кілька холодильників, то й майстрові ніде буде stati.

по Калушу

А після всіх отих побутових клошотів молодому подружжю може закортіти піти десь посидіти з друзями за склянкою вина, філіжанкою кави. Ні в «Чайній», ні в «Пельменній», ні в пивному барі нема оголошення: «Тільки для чоловіків». Але мало хто з жінок наважиться заглянути сюди. Атмосфера тут явно не для них. А молодіжного кафе в Калуші, де працює кілька тисяч одних лише комсомольців, — жодного.

Може, це тому, що торгівлею і громадським харчуванням у місті займаються: а) змішторг, б) комбінат громадського харчування, в) відділ робітничого постачання хіміко-металургійного комбінату, г) споживча кооперація.

Може, і з побутовим обслуговуванням виходить такий гараж через те, що ним займаються: а) побуткомбінат, б) фабрика індюшкову одягу, в) завод «Ремпобуттехніка», г) дирекція радіо-телевізійної мережі.

Може... Но ж сказано: у багатьох няньок...

З олівцем мандрували, записували
і малювали Е. КРУКОВЕЦЬ
та С. ГЕРАСИМЧУК.

Івано-Франківська область.

„Дихайте свіжим повітрям!“

ГУМОРЕСКА

У понеділок Карло Живиця на роботу прийшов неголеним. Хотілося йому капустяного розсолу або якогось іншого високомінізованого напою.

— Привіт ентузіастам заміських прогулок! — почулося невдовзі за спиною Живиці. — Молодці, гарну справу розпочали.

Біля верстата зупинився голова цеху Василь Іванович Старориб.

— Молодець, Карпе Харитоновичу. Між іншим, вони так завжди — хтось першим повинен показати приклад. Потім піде. Ось, пріміром, що ми мали дотепер у вихідні? Нескінченне ляскання у доміні, індивідуальне сидіння в домашніх кублах й інші різновиди сірої нудоти, що приводить не куди інше, як до буфету або йому подібної забігайлівки. І наша в тому вина, що ми раніше не подумали про колективне проведення дозвілля, особливо — на лоні природи. Це ж яка тобі краса: свіже повітря, чудові краєвиди, маловничі куточки! Одне слово, — здоров'я. Вам, Карпе Харитоновичу, я доручаю важливу справу: напишіть, як ви провели відпочинок на лоні природи, яка це чудова річ, і подайте допис до стінної газети.

— Але ж, Василю Івановичу, — насили утиснувся Живиця у тривалий монолог голови цеху, — який з мене дописувач?! Я ж...

— Не відмахуйся, слухати не хочу, — відрубав Старориб. — Тут ніякої тобі премудрості: пиши своїми словами про все, як було, — вийде чудово. Завтра вранці щоб приніс обов'язково...

...Увечері Живиця схилився над столом. Після годинних роздумів на вирваному з учнівського зошита аркушику з'явився заголовок:

ДИХАЙТЕ СВІЖИМ ПОВІТРЯМ

Автор критично глянув на сотворене і додав знак оклику. Далі пішло важче.

Дихати-то дихати, розмірковував майбутній автор, але ж, біс його забери, з чого розпочинати писанину? Звісно, треба з самого початку. Значить так: взяли ми шість пляшок «Столичної», п'ять «Мисливської» і два ящики пива... Ні, ні, так не годиться. Хіба тут справа у випивці? Треба якось по-іншому, щось про природу, щоб гарно і правильно... Так... На закуску, значить, домашня ковбаска, дві смажені курки, малосольні огірочки, помідорчики... Тыху! Знову не те! При чому ж тут ковбаса?..

Карпо Харитонович пошкрябав п'ятірне обсмалену на сонці потиличю, підсунув ближче доччиного підручника з географії, механічно перекинув кілька листків.

М-мда-а, зітхнув, ніяк не вхоплю бика за роги. Треба, мабуть, облишити ці приго-

тування та конкретно приступати до діла. Та-ак... Зупинилися ми на узлесі, під високою сосною. Скільки ж ми там?.. Здається, три «Столичної», дві «Мисливської» і по пиву. Слюсар Сидорчук пропонував ще по чарці, але йому заткнули пельку: «Ти в лісі, а не в буфеті».

Живиця відсунув папір: знову не туди, хто ж про таке до стінгазети пише. Про відпочинок треба, про змінення здоров'я, а тут різна нісенітниця лізе в голову. Так, так. Як же це було далі? Від сосни, пригадується, поїхали до лісового озерця. Пляшки поставили у холодну воду. «Як хвиля їх зміє, — сказав Сидорчук, — то я дістану або розрив серця, або комусь голову відкручу». Правда, обійшлося. Не зміло. Надвечір посилали шоferа до магазину у ближнє село, після чого співали всі, а Сидорчук заснув просто на мурашнику. Потім прокинувся і плакав... А що ж було далі?..

...Десь на околиці міста вже кукурікали півні. Карпо Харитонович, прикладивши вухо до кулаків, натхненно висвистував носом. Поряд лежав чистенький аркуш із заголовком, що байдорожко закликав:

ДИХАЙТЕ СВІЖИМ ПОВІТРЯМ!

С. МЕЛЬНИЧУК.

м. Ровно.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Ваш син уже третій день не з'являється до школи!
— Нічим не можу вам допомогти: він і додому не приходить.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Працюючи головним механіком пересувної механізованої колони № 103 тресту «Миколаївводбуд», Н. С. Плохотнюк убив собі в голову, що їздити — корисно для здоров'я. Тому-то ремонтну «літучку» використовував на повну «железку», навіть додому їздив за п'ятдесят кілометрів.

Шофер літучки т. Полозков попробував було довести, що, дбаючи про власне здоров'я, головний механік гробить державну машину.


Тоді в голову Плохотнюка запала ще й інша думка: «Якщо мені корисно їздити, то Полозкову — ліпше ходити». І заповзяє витурювати шоferа з роботи.

Про це стало відомо Перцеві. Як повідомив редакцію журналу голова комітету народного контролю Миколаївського району т. Приходченко, тепер у цю справу внесено ясність. У тресті та в ПМК-103 прийшли до слухної думки, що корисніше буде для всіх, коли т. Полозков і надалі їздитиме як шофер літучки, а Плохотнюк пройдеться пішки. І він пішов. Не сам пішов, а попросили піти. З роботи. Це й відповідними наказами оформлено.

* * *

Якось столовники Теофіпольської чайноН запросили Перця пообідати разом з ними. Що за порядки були в тій чайній — не будемо повторювати. Про це можна довідатися, прочитавши листа в № 23 за минулий рік. Лише скажемо, що директорові чайноН т. Котику не було коли керувати, бо жив він аж у другому районі — за 70 км від Теофіполя.

Голова Хмельницької облспоживспілки т. Глушак сповістив, що лист столовників перевірили в самому Теофіполі і дійшли висновку, що т. Котику, справді, не до чистоти приміщення й тим паче — не до гуляшів. А тому з роботи його звільнili. До того ж у чайній зроблено ремонт. Отже, і директор новий, і приміщення чайноН як новенькє. Тож столовники можуть сподіватися, що в Теофіпольській чайній і робота по-новому піде.

Юрій ІВАКІН

З циклу пародій
„Про попа й собаку“

Ірина ВІЛЬДЕ

День
отця
Річинського

Після служби божої отець канонік Річинський запросив родичів і священство додому дечо перекусити. Ченаючи на вечерю, гости посідали у вітальні, де кому коло мило, і з повагою та страхом поглядали на парохового улюблена, великого, мов теля, сенбернара Боні. То був знаменитий пес у містечку. Всі знали, що його триліта тому подарував канонікові сам єпископ стаціславський. І всі знали, як любить його мосць Аркадій свого собаку, як гордовито шпацирує з ним щовечора в магістратському садку, одягши на тamtого штудерний нашійник з медалями, мов у самого маршала Рида-Сміглого.

Та канонік не втримався сказати вголос те, про що останнім часом думав і вдень і вночі:

— Порадьте, дорогі сестри й братя, як того пса позбутися! Маю через нього стільки неприємностей, стільки клопоту...

— Які неприємності, вуйку? Та це ж шанований усім свідомим галицьким громадянством медальонаний пес, наша країнська гордість, собача еліта! — всі були вкрай здивовані, а може й дещо шоковані.

— Ви, прошу панства, не маєте зеленої поняття, що через нього терплю. Минулі неділі забіг за мною в церкву, засnochив в олтар і, перепрошую, спаскудив підлогу.

Почулися притишенні сміхи та хихи жіноцтва. Аркадієві повіки аж засмикалися від обурення:

— Я дуже прошу, пані добродійки, щоб мені такого безбожного сміху більше не було. Олтар довелося висвячувати. Маю ще добрий навалок неприємностей через тамтого пса. Панство може й нечувати того трафунку, коли ксьондз Голембійовський заявив на мене преосвященному, буцім я навмисно назвав собаку — Боні, щоб його, вар'ята, образити. Бо, шлях би його трафив, римо-католіка, він на ім'я — Боніфацій! А ще той елітарний собака має апетит, як чота жовнірів. Учора потяг гуску зі столу...

— Я ще не бачила такого пса, аби йому ся не подобала гуска! — прошепотіла на ухо попові Несторові молода принада Ілаковичева. Була в добром настрої, бо Нестор погладжував її під столом, а Несторова підозріло дивилася на них, здогадувалася, що Ілаковичева теж здогадується, що вона здогадується.

— То прошу ласкавого панства дати мені раду, — скромно закінчив парох Річинський.

— Ніколи не мав пісев-медалістів, тим сі ніколи не бавив! — зловітішо відказав вуйко Модест, який заздрив Аркадієві. — Хай, отче, візьмуть товсту палигу та навчать собаку шануватися.

— Мій пес, вуйку, не любить палиги. Заки візьму її в руки, заки почну його вчити, заки вишлю, він мене сто разів розірве на сто шматків.

— Най тоді пан добродій покличуть маклера Сулімана й накажуть тамтому спорядити сенбернара. Пан канонік ще матимут добрий зисн.

— Не можна того робити, братину. Люди казатимуть: наш парох позбувся собаки, бо не має вже чим годувати, певно збанкрутівав. Набіжать кредитори.

— Най пан канонік уб'є його!..

— А коли преосвящений дізнається? Його дарунок.

— Якось жили-сьмо, отченъну, з тим собакою дотепер, проживемо з ним і відтепер! — благально озвалася до чоловіка настражана розмовою Аркадієва попадя Олена. Її охопив хворобливий, забобонний неспокій і, ледве стримуючи слези, вона вибігла з вітальні.

— Може, пан меценас щось путнє порадить? — звернулося панство до адвоката Білинського.

— Спробую, — поважно відказав меценас, розуміючи, що від нього чекають останнього мудрого слова. — Нехай панство Річинські якнайшвидше віддадуть дочку Катрусю за доктора Безбородька...

— Ну то й що? Ну то й що?

— Та відпишуть докторові в посаг сенбернара. І пса, прошу панства, позбудуться, і пан єпископ не образиться.

Усім стало смішно. Весело поглядали на засоромлену, червону Катерину, яка в душі раділа, що, може, нарешті воно збудеться.

Раптом почули зоїк за дверима. Схопилися з фотелів і канапок... Схильованим гуртом протиснулися в сусідню кімнату.

Посеред кімнати голосила пані канонікова.

— Ой, отченъну! Клятий пес зжер усю вечерю, геть чисто все підібрав, нічого гостям не залишив, чим я тепер пригощатиму!

Панство загомонило. Хтось обурився, хтось злостило сміялося. Отець канонік кудись зник. Через хвилину повернувся. Блідий, з рішучим виразом обличчя, у руці тримав пістолі. Мав вигляд людини, якій нема вже чого втрачати.

— Панове добродії, прошу потім засвідчити, що тамтой лес сказився, а я захищався. Вийшов. У кухні пролунали постріли.

— Вирішили обставити квартиру зараз, бо потім меблі у двері не влізуть.

Ми з ним разом сиділи на задній парті, разом показували язики вчителеві, як тільки той повертається до дошки, і разом складали восени іспити. Все це було п'ятнадцять років тому. Цілих п'ятнадцять років я не бачив його. Серце в мене завмирало, коли з'їшов я на четвертий поверх і натиснув пальцем кнопку дзвінка. Цікаво, чи впізнає...

— Ох, бодай тобі руки повсихали, і коли ти відчущишся дзвонити, наче божевільний! — почулося з-за дверей.

Я одразу ж відпустив кнопку й почервонів. Двері відчинило біляве дівча літ семи чи восьми. Я здивувався.

— Нугзар Аманатадзе тут живе, дівчинко?

— Це мій тато.

— А я — дядько Шота, товариш татів.

— Як добре, Мамуко, як добре! Татів товариш прийшов, дядько Шота! — гукнула комусь дівчинка і вистрибом побігла до кімнати. Я пішов за нею. У ноги мені кинувся хлопчик шести-семи років.

— Татко! І матуся вдома?

— Немає, дядечку, але скоро прийдуть.

— А ви що робите? — спитав я.

— Ми граємося в сім'ю. Я — тато, а Мзія — мама, — пояснив мені Мамука.

— Грайтеся, грайтеся, діточка, — сказав я, а сам запалив цигарку й поринув у думки. Цікаво, як живе Нугзар, як він влаштувався, щасливий чи ні?

І раптом почув я від дітей такі

Нодар ДУМБАДЗЕ

ГЕНЕРАЛЬНА РЕПЕТИЦІЯ

слова, що чуб у мене поліз догори.

— Ну, що ти злагодила сьогодні на обід? — басистим голосом питав Мамука.

— Совині яйця! Хіба ти щось лишив мені, що вимагаєш? — відповіла Мзія.

— Ти знов докоряєш мені!?

— Еге ж, тобі байдуже, підеш у ресторан та налигаєшся. А про нас і не подумаєш, чи ми що їли!.. Чоло моє зросив холодний піт.

— У кого ти вчора валявся? — вела далі Мзія, узявшись рученятами під боки.

— Не твоє діло!

— Як то не моє? Я покажу тобі, як ходити до коханок!

— Ти що, здуріла?

— Мені вже несила терпіти, піду з дітьми до матері, і ти їх так побачиш, як власні вуха!

— А я загляну в дзеркало й побачу власні вуха, — пожартував Мамука.

— Бодай ти у труну заглянув і там побачив свою смерть! — захлипала Мзія, схопила ляльки й пішла до дверей.

Мене схопили дрижаки.

— Куди ти, жінко! — нахмурився Мамука.

— Яке твоє діло!

— Скажи, куди йдеш, а то я розлютоюсь і поб'ю тут усе.

— Що ж іще зсталось тобі бити?

— Лиши дітей, а сама забирайся під три чорти!

— А дзуськи!

— То хоч сина лиши.

— Ні, ні, ні! — заверещала Мзія й затупала ніжками.

— Лиши мені сина, бо я не знаю, що зроблю тобі... — гнівно блиснув очима Мамука і пожбурив на Мзію мутаку *

— Як ти смієш, нелюде, бити мене?! — заголосила Мзія і так ударила брата лялькою по голові, що в того засвітилися в очах сівчики.

Довше гаятися не можна було, і я кинувся між них.

— Як вам не соромно, діти, хіба ж це гра!

— Облиште, Кето! Хіба ж ви, сусіди, не знаєте, який це деспот! Він занапастив мою молодість, через нього я передчасно постаріла, зів'яла, мов квітка, подивіться, на що я схожа, — виповідала мені Мзія і терла руками свої рожеві щічки.

— Не вірте цій дурепі, — благав мене Мамука.

— Замовчти! — ревнув я.

Діти принишки.

Перевівши дух, я змусив обох по-клястися, що вони більше ніколи не гратимуться у сім'ю, і наче п'яній вийшов за двері.

«О, як чудово влаштував своє життя мій друг, яку завів милу сім'ю!» — думав я дорогою, і мені ввижалися Мамука та Мзія, у яких тепер, мабуть, іде генеральна репетиція хто-зна-якої дій родинної драми.

Переклав з грузинської
О. СИНИЧЕНКО.

* Мутака — туго напхана довгаста кругла подушка.

Над залізною по Поряку!..

Спортивний бюллетень Перия

Непробивний захист

У славному місті Львові є славний стадіон «Спартак». Славиться він своїми біговими діржками, волейбольними, баскетбольними й тенісними майданчиками. А що найбільше — то це свою футбольну команду. Добряча команда! Зіграна. Складається вона в основному з вахтерів, сторожів та прибиральників. Бачив я її колись у грі. Ну, скажу я вам! Прийшли сане тоді на стадіон діти м'яча поганяті. Ось хлопчишко проривається до воріт суперників, виходить один на один з воротарем... І тут його недозволеним прийомом зупиняє стопер-прибиральник. Усі гравці відразу опиняються поза грою, бо на допомогу стоперові приходить захисник майданчика, двометровий дядько. Вдавшись до пресинга, він хапає хлопчиків за комірці й прийомом дзю-до викидає їх за межі майданчика. Далі вже естафету підхоплює стадіонний сторож. Він виступає у ролі чистильника, вимітаючи решту юних гравців за ворота стадіону...

Я був просто в захопленні від цієї блискавичної проведенії атаки. І хочу додати при цьому: хай читати не подумаш, що та дружна вахтерсько-сторожова команда так хваляє розправляється лише з дітлахами. Е, ні. І дорослим спортсменам до стадіону заси!

Поряд зі «Спартаком» є стадіон «Авангард» — великий спортивний комплекс заводу «Автомантуажаваг». Його ворота охороняються так само надійні і від спортсменів та їх болільників, і від дітей та робітничої молоді.

До речі, мало не забув назвати прізвища головних воротарів. Це — голови добровільних товариств «Спартак» і «Авангард» Я. С. Янбухтін та І. І. Дегтяренко. То вони так дбайливо захищали свої стадіони від будь-якої спортивно-масової роботи.

Ю. ДРОК.

м. Львів.

БЕЗВІДМОВНА ШТАНГА

Сцена прогиналася від рекордів.

Глядач плачав від захоплення.

А секретар суддівської колегії 5-ої спартакіади профспілок Черкащини т. Дідуленко ефектно кивав у зал:

— На штанзі 150! Біля штанги

Вячеслав Бабенко з села Вергунів.

— На штанзі 160! Під штангою односельця Бабенка Олександр Вітряков...

Не швидко отяглились учасники спартакіади від рекордів вергунівців. А коли, нарешті, прийшли до пам'яті, то побачили: над добровільним спортивним товариством «Колос» виразно світилось щось на зразок північного сяйва. А в небі над Вергунівами, поряд із Великою Ведмедицю, висіла велика штанга.

Ота символічна штанга і потягнула мене у прославлене село.

— Нічого не хочу, — сказав я першим стрічним вергунівцям, — тільки глянати зблизька на ваших богатирів...

— На яких саме? — почали уточнювати вергунівці, даючи тим зрозуміти, що нестачі на богатирів у них нема.

— На штангітів: Вітрякова, Бабенка, Пастернака...

— Цих, признаєшся, ми й самі не бачили.

— Так, може, хоч що-небудь про них чули?

— Ні, і не бачили й не чули... Загадкова ситуація і наполегливі розшуки привели мене зрештою в добровільне спортивне товариство «Колос».

— Не хвилюйтесь і не переживайте, — конфіденціально сказав голова товариства Іван Порфирійович Марченко. — Вітряков і ба-

бенко — це наші тренери... Живуть вони, звичайно, в Черкасах. Безвідмовні, скажу вам, майстри: коли треба виставити на змагання сільську команду — ніколи нас не підводять.

Так само безвідмовно борються за спортивну честі «Колос» і легкокоатлети з факультету фізичної культури Черкаського підінституту, представники «Авангарду» та «Спартака».

Тепер товариш Марченко збиралася провести неофіційні переговори з рядом олімпійських чемпіонів. Дуже хочеться Іванові Порфирійовичу віднести своє ім'я в історію розвитку сільського спортивного руху на Черкащині. І вплинути. Може, ще й золотими літерами.

I. НАУМЕНКО.

Черкаська область.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Суддя: — Здається, вже можна йому зробити перше попередження...

Хоч з рушниці стріль...

Одного разу Івана Івановича Боровського, керуючого Херсонським облрекбудстростом, запrosili до облвиконкому.

— Є рішення, — сказали там, — на території колишньої фортеці будувати кіноконцертний зал.

— Радий старатися! — схвильовано відповів Іван Іванович.

— Чекай-чекай, — притримали його. — Зал доручено будувати іншим. А перед тобою поставлено важливе військово-патріотичне завдання: там, у кріпосному рову, стрілецький тир знаходиться, так його треба звідти прибрести, а на новому місці побудувати. Затяմив?

— Так точно.

«Що може бути легшого, — посміхався в думках Іван Іванович. — З одного місця знесті...»

І за два дні зітер з лиця землі тир обласної ради ДТСАФ.

«А на новому місці...»

«Стривай-стривай, а що ж на новому місці? — став пригадувати керуючий трестом. — Фури, юріндоміна, зовсім з голови високчило... Значить, так: зі старого місця прибрati... Ну, прибраv. А от далі що?»

— Збудувати! — почали гукати йому представники обласної ради ДТСАФ. — Збудувати новий тир на новому місці!

— А-а, — розуміюче закивав головою Іван Іванович. — На новому місці, значить... Стривай-стривай, а що на новому місці?

— Новий тир збудувати!

— Не чую, — зітхнув Іван Іванович, розвиваючи руками.

І досі зітхав та руками розводить. Як тільки доходить до слова «збудувати» — Іван Іванович не чує, та й годі. Ось уже два роки не чує. Хот чи йому з рушницею над вухом стріль...

O. САЛЕНКО.

м. Херсон.

СЕКРЕТ ДОВГОЛІТТЯ

Щоб і тіло, і душа
Молодими були,
Загартовуйся!

Так у пісні співають. І проще каже, що в здоровій тілі здоровий дух. А медицина ще додає: — «Якщо ви мало рухаєтесь, якщо ваш організм не знає фізичних навантажень, то викинете з голови думку про довголіття і запасайтесь білими капцями».

Порада конкретна, але за капцями ми не спішимо. Нас більше цікавить, щоб і ми, і навколо нас усі мали в здоровій тілі здоровий дух. Але як це воно робиться, щоб і тіло, і душа молодими були, загартуватися як!

Спортсмени, щоб загартуватись, бігають, стрибають, плавають, гірлями вимахують, п'ють лише солодку воду, і кожен з них здоровий і цукний, як качан. Слава їм за такий повчальний приклад, і не тільки слава, а й медаль на шию і лавровий листопад, не завадити, але, віддаючи шану спортсменам, не забудьте тих, хто керує спортом, бо основний тягар по нашому довголіттю несе не спортсмени-одиночки, а керівники. Як би ми не поважали спортсмена, ми не можемо йому прости, що він, розвиваючи своє персональне тіло і свій персональний дух, виборює і персональне довголіття, переслідує особисті цілі, в той час, як керівник дਬає про всіх нас.

Це не означає, що він теж робить ранкову зарядку, бігає чи стрибає — йому, сердечному, часом навіть зуби почистити ніколи, бо йому керувати треба.

Хочете знати, як це робиться? Спробуйте на собі.

Натягніть на себе спортивні штани, на ноги — гумові постоли, що називаються — кеди, на плечі закиньте такого здоровенного капшузу з круглим дном і зашморгом і йдіть туди, звідки керують здоровим духом у районнім масштабі, у РК ФК, тобто у районі по фізкультурі і спорту.

Глянувшись на вашу зовнішність, вас забезпечать формами звітів, таблицями, інструкціями, бланками, журналами обліку і пошлють керівником спортивного товариства на якусь фабрику чи завод. Байдуже. Їдьте і починайте виховувати у ваших підопічних здорове тіло і здоровий дух.

Для початку ви охопіть всіх, хто є на фабриці (заводі), членством, зберігте вступні і членські внески й прозвітуйте начальству точно за формою:

Працює на підприємстві 200 чоловік, охоплено спортивним товариством 200 чоловік.

На цьому ваша робота з отими двома сотнями закінчиться, бо ви одержите завдання: «РК ФК зобов'язує вас довести членство в наступному кварталі до 300 чоловік».

Крім цього завдання, буде директивна: «РК ФК востаннє нагадує вам, що Ви не прислали даних про спортивні змагання з плавання. З одержаним цим звіті змагання напіччуйтеся за списком.... чол.

З них плавали і випливаличол.

Пірнали і випирнуличол.

Пробули під водою всі разом годин... хвилин..... секунд....

Здали на спортивний розрядчол.

О! Про спортивні розряди не забувайте ні вдень, ні вночі. Якщо розрядників мало, то отий самий РК ФК керівників нокаутує. Усім, хто під водою був довго, присвойте розряд — третій, другий чи навіть перший, залежно від годин, хвилин і секунд. Основною формою боротьби за людське здоров'я і довголіття у вас буде писання. РК ФК вимагатиме нові й нові зведення, а ви пишіть і пишіть. Він вам, а ви йому. Навіщо стільки писати? Ну, це питання примітивне: хто ж піврів'яте з здоровим духом вашого колективу, коли це не буде значитися на папері?

З другого боку, коли в РК ФК буде мало паперів, хто ж піврів'яте, що він чимось займається?

Ви будете вирощувати спортсменів по всіх капелках. Навіть у поїзді, коли ви побачите, що чоловік, тримаючись за щоку, стоне і бігає по вагону, матимете його на оці. Зійде з поїзда він — зайде ти й. І відразу:

— Ну, і дав ти сьогодні по спорту! Як бол!

Оце клас! Я тебе заличу в секцію марафонців. Що ж це ні? Та не відмахуйся, а слухай: поїзд; від Фастова до Козятини йшов 90 хвилин, ти бігав по вагону з кінця в кінець в ідіти знову, зрозуміло, що за 90 хвилин ти пробіг від Фастова до Козятину. Брати Знаменські, матітки не бігали. Ти просто не знаєш своїх спортивних даних. Бері-но книжечку і плати внески.

Отак. За трістотише коло спортсменів. Правда, керівники інших добровільних товариств обходять вас заслужено відпочинком. Беріть відпочинок і відпочинок.

Настане час — ви почнете кахикати і піддете, як говориться, на заслужений відпочинок. Беріть відпочинок і йдіть заслужено відпочинок на лід.

Тільки почнете блешніти в ополонці грітися, як ви засідати — хват, у воду — бовтъ, а з води на лід.

— Урре! Моржа підготував! Беріть членську книжку!

Не гнівайтесь на молодика: з нього РК ФК теж вимагає. Розілійте його, як гідну зміну, платіть внески і на своїх напівзігнутих спішіть додому. А молодик за вами: — Постійті, я вас ще в секцію спринтерів залулу!

На півдорозі вас доганятиме другий:

— Куди ж ви? Вступайте в товариство рибалок! Ось вона яка, членська книжечка!

МОРСЯКИ

ВИНАХІДЛИВИЙ ГНАТИК

— Гнате, Гнате, — плаче Ната, —
Дуже я боюся спати,
Бо мені у темній тиші
Цілу нічку сняться миші.

Вийшов Гнатик із кімнати,
Потім повернувсь до Нати,
Каже: — Місце дай на ліжку:
Ось візьми до себе кішку.

Василь КОХАН.

ЯК ТРОЄ КОШЕНЯТ ДО БАБУСІ В ГОСТІ ХОДИЛИ

Було собі троє кошенят — старшеньке, середульше й найменшеньке. Звали їх Няв, Мурр і Шшш.

От якось сусідська бабуся, що жила в будиночку по той бік вулиці, покликала їх до гості на обід.

Найстаршеньке кошеня Няв і каже:

— Вулицю переходити будемо поодинці. Бо там автомашин багато. Спершу я піду!

Визирнуло Няв з-під воріт. Глянуло — та чимдуж назад:

— Н-няв! На вулиці спокійно, але на бабусиних воротах злий собака намальований!

Побіг тоді Мурр — чи правду каже Няв?

Обережненько визирнув — та й собі тікати!

— Мурр, та це ж не просто злий собака, а отакенний злий собака намальований!

А найменшеньке кошеня Шшш тільки носика на мить з-під воріт висунуло:

— Ш-ш-ш! Я такого великого злого собаки ще ніколи-ніколи не бачило!

От сидять собі кошенята на своєму ганку і дрижать.

А сонечко гріє.

Бабуся чекає...

— Може, ще раз подивимось? — навкнуло старшеньке кошеня.

— Може... — несміливо муркнуло середульше.

— Тільки недовго! — тихенько погодилось Шшш.

Втрьох визирнули кошенята з-під воріт і на протилежний бік разом глянули...

Глянули на малюнок і перезирнулися...

Старшеньке кошеня й каже:

— Здається, цей мальований собака не такий великий!

Середульше кошеня погодилось:

— Здається, і не такий страшний!

А найменшеньке навкнуло:

— Та це ж зовсім щеня!

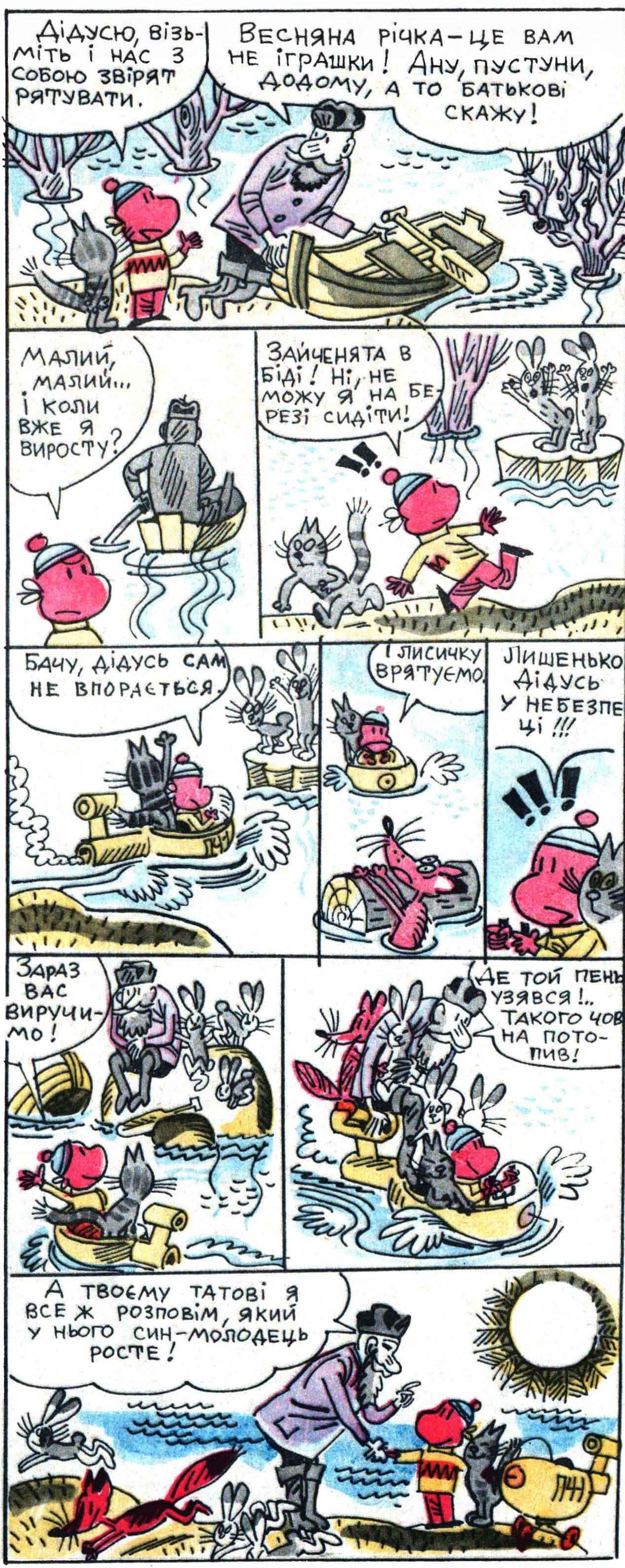
І кошенята весело і сміливо побігли через вулицю у гості до бабусі.

Юрій ЯРМИШ.

Пригоди Перченяти

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Народні

УСІМІШКИ

ДОБРЕ, ЩО НЕ ПОСЛУХАВ

Батько з сином поверталися з базару. Старий ніс новені чоботи.

— Наділи б їх, тату, бо ноги покалічите, — порадив син.

І тільки він вимовив це, як батько з усієї сили вдарився об величезний корінь.

— Добре, що не послухав тебе, дурня, — гримнув батько на сина. — Коли б чоботи взув, — уже підошва одлетіла б, а так тільки ніготь зліз.

Повідомив Л. З. КУЛІШ
с. Кричильська Сарненського району Ровенської області.

НЕПІДХОДЯЩІ ЛІКИ

Було це до революції. Прийшов одного разу бідний селянин до лікаря. Скаржиться, що й по-перек ломить, і в боці коле, і голова ніби оливом налита. Лікар дав ліки і говорить:

— Оце буде тричі на день перед їжею пити.

А селянин у відповідь:

— Спасибі, пане фершал! Але мені ці ліки не підходять, бо я їм раз на день і то не завжди.

Повідомив В. ЗОГОЛЬ
з с. Каленикового Валківського району Харківської області.

ПРОПАЖА

— Я забув у трамваї пляшку коньяку, чи не принесли її вам у міліцію?

— Пляшку ні, але чоловіка, який її знайшов, принесли.

Повідомив В. Ф. ЗАІКА
з с. Нові Озеряни Коростишівського району Житомирської області.

МОГЛО БУТИ ГІРШЕ

— Перепрошу, але ви сидите на моєму капелюсі.

— Ах, вибачте, це так неприємно, але могло бути ще гірше.

— Як та?

— Я міг усістися на власний капелюх.

Повідомив Б. М. ВАСЮТИН
з с. Кобло Старосамбірського району Львівської області.

ЗНАЙШОВ ВИХІД

Декілька разів ходила дівчина до сусіда-холостяка, щоб той повернув їй позичені тридцять карбованців. А він нахе:

— Виходь за мене заміж, і ті гроші будуть нашими.

ЩО Б ІЩЕ ЗРОБИТИ...

Зайшов сусід до Гриця, а той сидить і думає:

— Про що це ти думаєш? — запитує сусід.

— Та оце сиджу третю годину та й думаю: що б його ішле тане зробити?

— А що ти вже зробив?

— Посідав смачно, — відповідає Гриць.

Повідомила Л. ДОБРОВОЛЬСЬКА
з м. Котовська Одеської області.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Той, хто влітку їде на південний берег Криму, навряд чи стримається, щоб не зробити привалу у кафе «Привал».

Звичайно, у надії перепочити і щось смачне перекусити.

Однак, частенько бувало так, що відвідувачі, крім екзотики (пельмі, напітковирів, димок з кухні), ніякого більше вдоволення тут не мали. Обмежений асортимент страв, нарочито повільне обслуговування не зачаровувало, а роздратовувало багатьох приїжд-

жих. Про це писалося у фейлетоні «Три години екзотики» («Перець» № 23 за 1969 р.).

Керуючий Алуштинським трестом ресторанів та Ідалені т. Макаров повідомив редакцію, що такі факти мали місце. За серйозні недоліки в роботі кафе зав. виробництвом т. Зібаров та адміністратор залу т. Давидова від своїх обов'язків увільнені. Колектив кафе зобов'язався у новому курортному сезоні найгостинніше приймати кожного подорожнього, хто зробить привал у «Привалі».

Мал. А. СВИНЦОВА

Без слів.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

У день зарплати.

Відсотки та вжиток

Б а й к а

Зайшов директор Яків до крамниці
І став, як стій:
Від краму аж тріщать полиці —
Хоч вигрібай лопатою на гній.
Лежить товар, людей дивує.

— Чого ж ніхто нічого не купує?..
У чому річ?..

Втяга директор голову у плечі. —
Чого лежать без діла речі?..
Адже трудились ми і день, і ніч,
Часом не іли і не спали —
По сто відсотків понад план давали.

Перезирнулись покупці.

— За труд вам, Якове, спасибі наше, —
Невесело один директорові каже: —
О, ми б з охотою розкрили гаманці,
Не завдавали б, вірте, збитку,
Коли б робились речі ці
Не для відсотків, а для вжитку.

Віктор ЛАГОЗА.

Візити. Зустрічі. Церемоніали.

X.-P. Капабланка: «ДОНБАС – центр світової шахової думки!»

Ще на далеких підступах до кас попереднього продажу залізничних квитків мене почали хапати за полі дивні суб'єкти в окулярах і з шаховими дошками в руках:

— Чи у вас, добродію, немає зайового квиточка на Донбас?

Я заперечливо тряс головою, видирався з цупких рук невідомих суб'єктів і тут же потрапляв в обійми інших. Коли ж неподалік хтось гукнув: «Є два у Донецьк!» — там негайно сталося вавілонське стовпотворіння середнього масштабу, після якого на місці події залишилося кілька по-трощених шахівниць, купка ферзів і одяг того самого чоловіка, який необачно вирішив позбутися своїх квитків. Куди подівся він сам, так і не вдалося встановити.

Безпосередньо біля кас панував особливий ажіотаж. До заповітного віконця самозабутньо рвалися громадяни у фраках, смокінгах, сюрту-

ках і джинсах. При цьому вони воявниче розмазували чорно-білими дошками. Один із них, осідавши білого шахового коня, силкувався пробитися поза чергою. Його миттю стягли вниз, і я з подивом пізнав у ньому славетного Капабланку, з яким, пам'ятаю, зустрічався на першості світу в Козятині.

— Вітаю, Хосику! — радісно прокричав я.

— О, доне Чепірдоне*! — захоплено вигукнув Капабланка і став продиратися крізь натовп.

Ми обнялися, після чого він гаряче прошепотів мені у вухо:

— Слухай, Вовчику, віddaю усі свої чемпіонські титули за три безплацкартних квитки в Донецьк — для мене, Ласкера і Філідора. Інші з нашої компанії виїхали раніше. Тм Спаський по знайомству організував чотири вертолітоти.

* Дон Чепірдон — всесвітньо відомий шаховий псевдонім автора. (Прим. ред.).

— А що — в Донецьку новий чемпіонат? — наївно запитав я.

— Каррамба! — закричав Капабланка і з презирством подивився на мене. — Ти безнадійно відстав од життя, коли не знаєш, що віднині Донбас — центр світової шахової думки й усі ми їдемо туди для підвищення кваліфікації.

І він крадькома витягнув з-за пазухи красиву книжку, на обкладинці якої були зображені шахові фігури.

— Почитай, тільки обережно, бо любителі вкрадуть.

Із завмиранням серця я став гортати сторінки книги, що викликала такий ефект у шаховому світі. «Шахова композиція в Донбасі» — гордо проголошувала обкладинка. Під нею містилося десять друкованих аркушів, які переконливо свідчили про те, що в Донбасі шахова композиція розвивалася особливими, самобутніми шляхами й досягла неймовірних вершин у середині ХХ століття під керівництвом таких корифеїв, як Н. П. Зеленікін, Ю. Г. Дорохов, О. С. Каковін та А. А. Тутляянц. Щоправда, в жодній енциклопедії я щось не зустрічав цих імен, але ж, мабуть, недарма великий Капабланка зауважив, що я відстав од бурхливого сьогодення.

Вже оглядова стаття наочно показала, як шахове життя в Донбасі — на відміну од інших областей, країв і республік — «б'є ключем», як геть усі донечани й ворошиловградці з ранку й до наступного ранку натхненно сидять над шаховими дошками, як тут починали «свій творчий шлях» вищезгадані корифеї, «що стали згодом провідними композиторами Донбасу, відомими далеко за межами шахтарського краю». Я довідався про те, як вони «відточували техніку» і добилися «нового піднесення композиторського руху в Донбасі», внаслідок чого «поезія шахів виходить на широку дорогу», а також про те, що «в оглядовій статті вказується лише частина досягнень композиторів Донбасу» і що «детальніше їх творчість представлено в інших розділах».

Інші розділи яскраво змалювали світлі образи тих, «хто зробив більший чи менший внесок у розвиток поезії шахів», — особливо О. С. Каковіна, Ю. Г. Дорохова та А. А. Тутлянца. Десятки сторінок присвячено їх славним діянням на шаховій ниві, з чого можна зробити радісний висновок про те, що вони належать саме до тих, хто «зробив більший», а не «менший внесок».

Я з трепетом дізнався, що «творчість О. С. Каковіна характеризується високою технікою...», він завдяки своїй техніці й тонкому художньому смакові створив багато пречудових творів і що «О. С. Каковіна по праву можна назвати основоположником етюдної композиції в Донбасі». Глибоку повагу викликала в моїй душі не менш монументальна постать Ю. Г. Дорохова, який «воліде різноманітними стилями задачного мистецтва, що свідчить про широту його творчого діапазону». А від темпераментної діяльності А. А. Тутлянца, «завдяки зусиллям якого Донецька комісія з композиції тепер є однією з найактивніших...», — я прийшов просто в екстаз.

Ні, недарма, ознайомившись з історичними досягненнями донецьких основоположників, завирував шаховий світ і наввипередки помчав до залізничних та аерофлотівських кас. Кому не хочеться притиснути до своїх грудей корифеїв, про яких із такою любов'ю написали... самі корифеї! Бо ж основоположники і автори бестселера — одні й ті ж люди. А хто знає їх краще, ніж вони самі себе? I хто краще, ніж самі вони, може оцінити їх власні етюди й задачі, яким віддано третину збірника! Взагалі, таких геніальних етюдів і задач, як опубліковані в книзі, ще ніхто не бачив. Хоча б 82-го етюда, де «білий кінь весь час погрожує чорному королеві» і де водночас насправді немає ніякого білого коня. Хіба не шик!

Твердо переконаний, що навіть моєму другові Хосе-Раулю Капабланці розв'язати щось по-дібне не під силу.

Прочитавши книгу, я прожогом метнувся до черги і пристройївся поруч із Капабланкою. Щиро кажучи, підвищення кваліфікації мене якось не дуже, хвілювало. Бо після завоювання шахової корони в 19... році я відійшов од цієї гри й захопився більш інтелектуальною — доміно.

Я просто хотів поцікавитися безпосередньо у видавництві «Донбас», як видаються такі близкі витвори і яким чином можна випустити в світ давно задуману мною епопею — «Теорія і практика гри в доміно у Мотовилівці».

В. ЧЕПІГА.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Не дихай на собаку — це може зашкодити його здоров'ю!

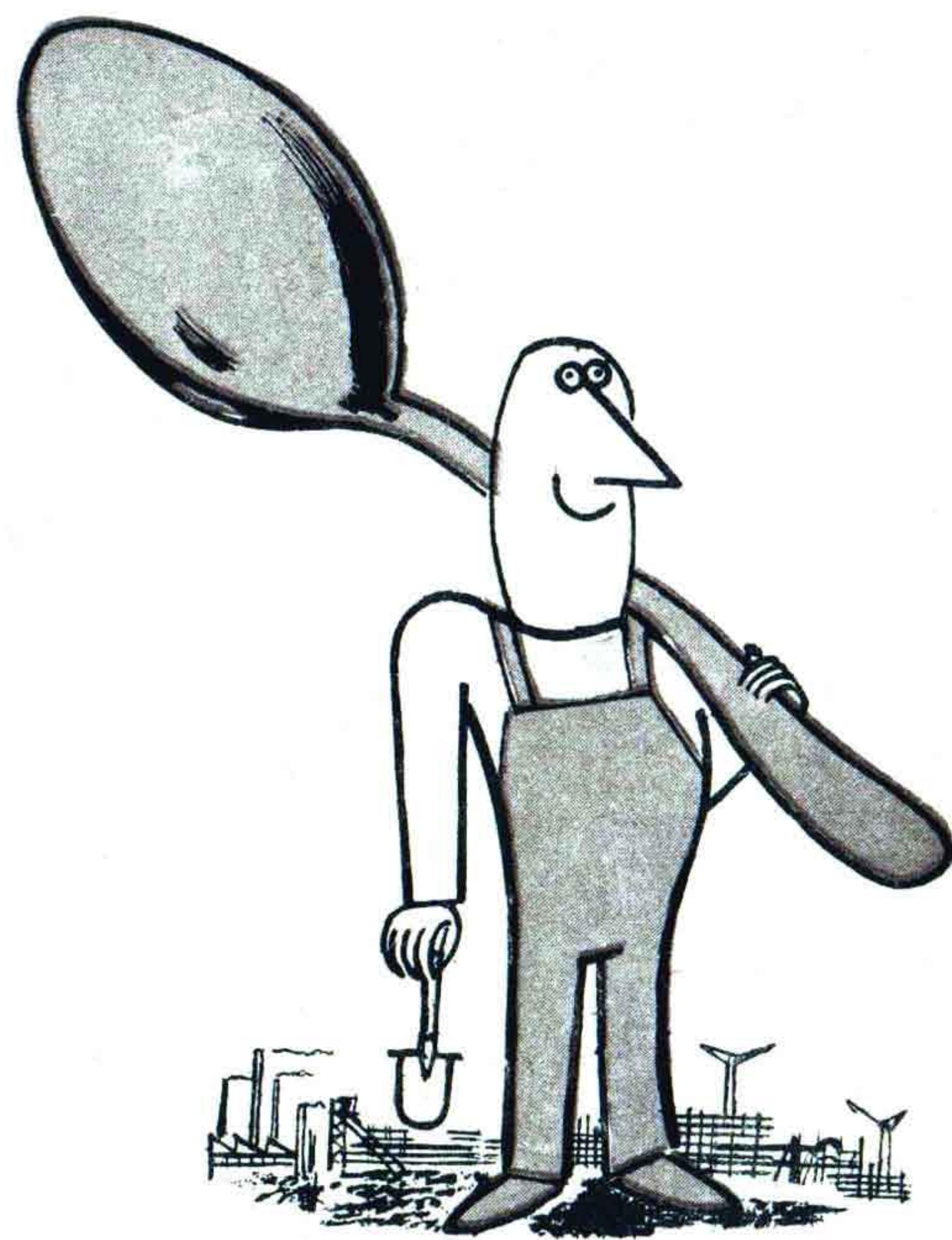
ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Девізом своєї педагогічної діяльності завуч Чистоводненської школи Білогород-Дністровського району В. Г. Цемрюк обрав крилатий вислів: «На помилках вчаться!» В. Г. Цемрюк надав дітям повну можливість учиться на його власних помилках. Морфологічних і синтаксических. Коли ж діти засумнівалися в можливості стати грамотними, вивчаючи помилки свого завучча, він удосконалив учебний процес тим, що ввів у школі тілесні пока-

рання. Але й цей рішучий захід не поглибив учнівських знань.

Дізнавшись про своєрідну виховну методу В. Г. Цемрюка, Перець попросив Одеський обласний відділ народної освіти проаналізувати її.

Завідуючий облінно тов. Лозовський повідомив, що в результаті проведеного аналізу В. Г. Цемрюка звільнено з посади завучча, і йому надано зможу на дозвіллі повчитися самому на своїх же помилках.

Пропорції нероби.

— Я бюрократ! Доведіть мені це письмово!

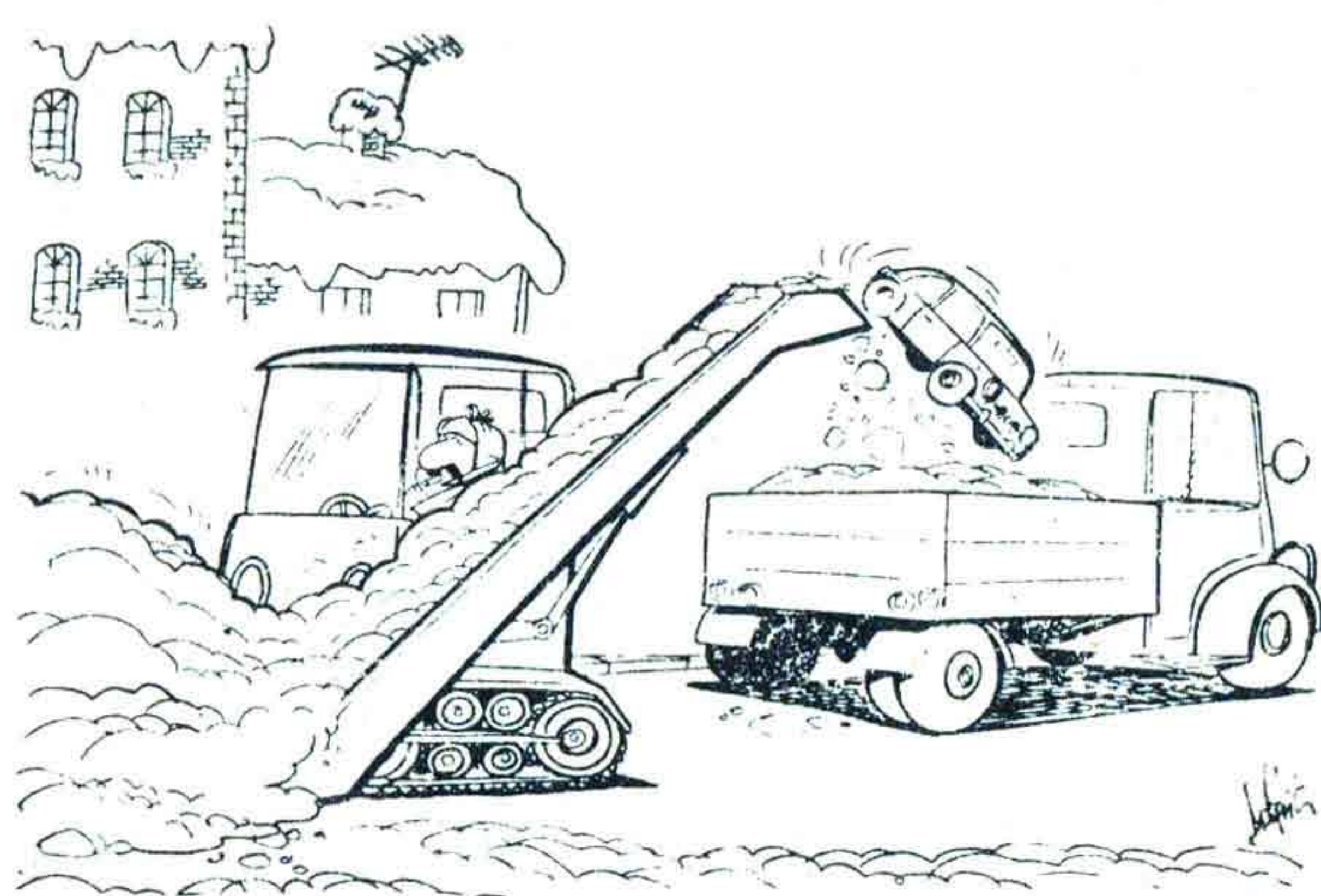
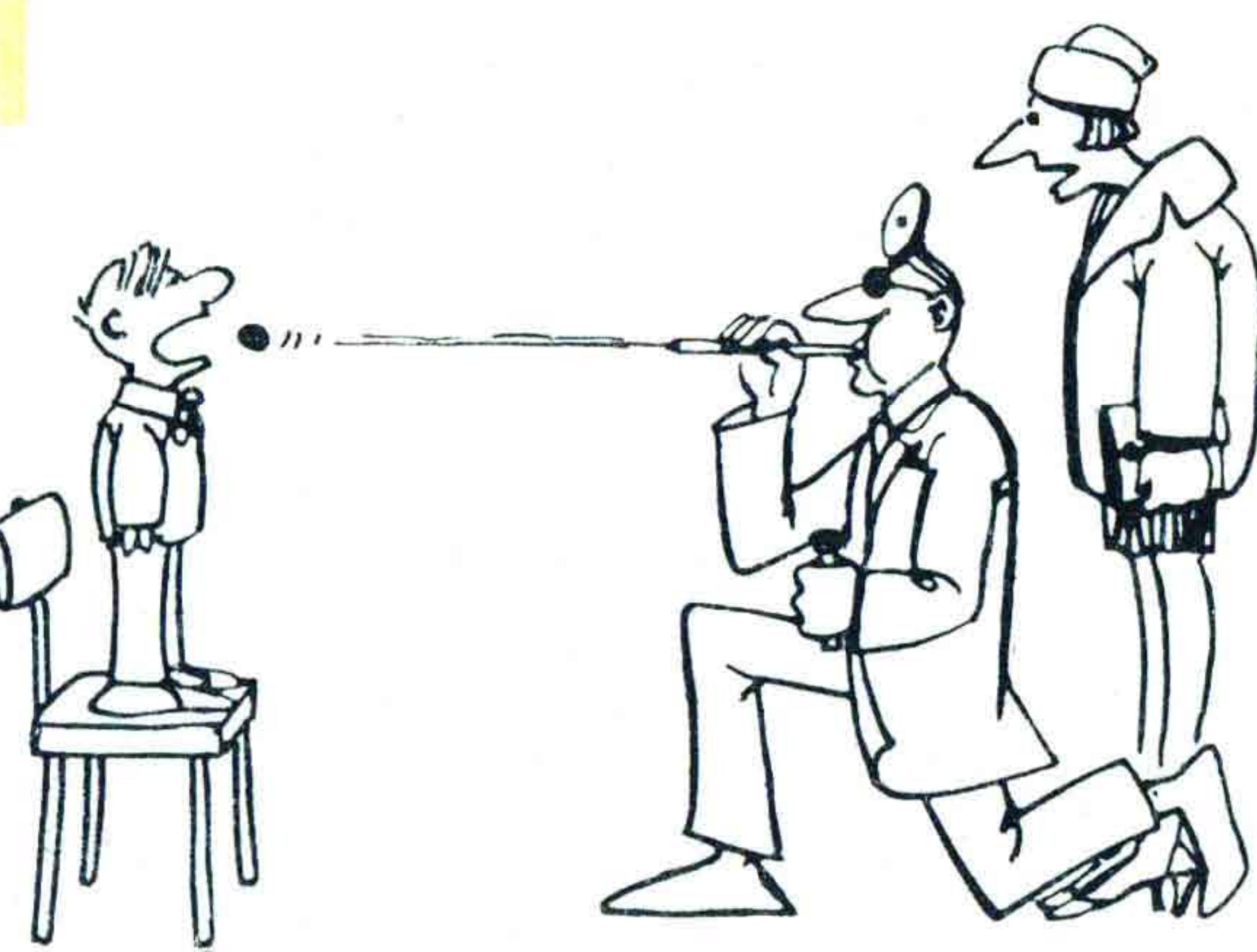

— Пане офіціанті, чи не скажете,
котра година?
— Пробачте, але це не мій столик.

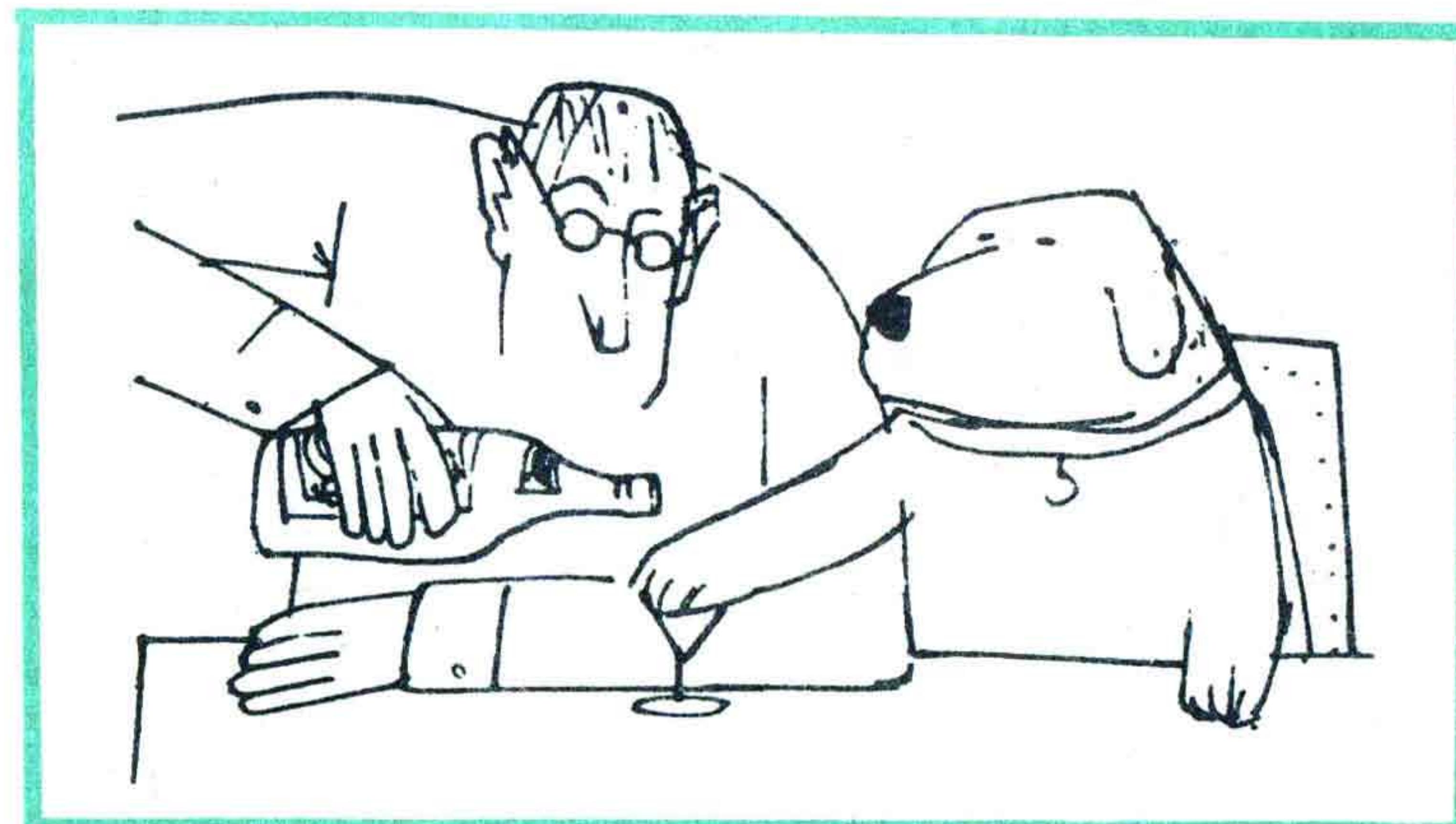

— Заберіть і це багатство!

— Це мій патентований
засіб, як давати дітям
ліки.

Без слів.

Без слів.

Казала Солоха: прийди...

На відміну від описаної Гоголем прегарної, дражайшої і незрівненої Солохи, відьми і коханки чорта, наша Солоха — особа ділована і з нечистою силою не знається.

Наша Солоха істота земна, живе вона і працює за своїм «недільним графіком». Кожен день у неї розписано до останньої хвилини. Про це навіть пісню складено. «Пам'ятаете, — казала Солоха прийди... казала щось дам... Прийшли до неї в понеділок, а вона за графіком пасе череду. У п'ятницю — телицию... І тільки в неділю Солоха, згідно з графіком, виконала взяте зобов'язання і дала сорочку білу.

Поки ділова Солоха жила своїм приватним життям у пісні, її недільний графік нікому ніяких прикрощів не чинив.

Та ось комусь заманулося зробити її начальником Черкаського будівельно-монтажного управління по газифікації № 9 (БМУ-9). і доручити газифікувати колгоспні дитячі установи Маньківського району.

Солоха відразу ж приступила до роботи. Завела свої порядки, за звичкою запровадила «Недільний графік».

Маньківці почали ходити до БМУ-9 з грудня 1968 р. Так, мов-

ляв, і так — ось вам сім газових установок, змонтуйте їх, будь ласка, у наших дитячих садках і яслах. Вірна своєму графікові, ділова Солоха відкладала монтаж з неділі на неділю.

Так спливли чотири неділі грудня 1968 р., за ними п'ятдесят дві неділі року 1969-го, рушили в путь і неділі 1970-го, а газові установки, можна ціною в 1200 крб., вкриваються порохом та іржево.

Правда, маньківці не здаються. Вони регулярно оббивають пороги БМУ-9. Все сподіваються, що настане, кінець-кінець, та неділя, коли Солоха даст їм «сорочку білу» — газифікує, нарешті, іхні дитячі заклади. Але не здається і ділова Солоха в особі начальника Черкаського будівельно-монтажного управління по газифікації І. С. Аврамченка.

— Передайте, — каже він, — своїм діткам — з неділі зробимо!.. Одним словом — казала Солоха прийди...

В. ВАРА,
економіст міжколгоспної ради комунального
обслуговування.

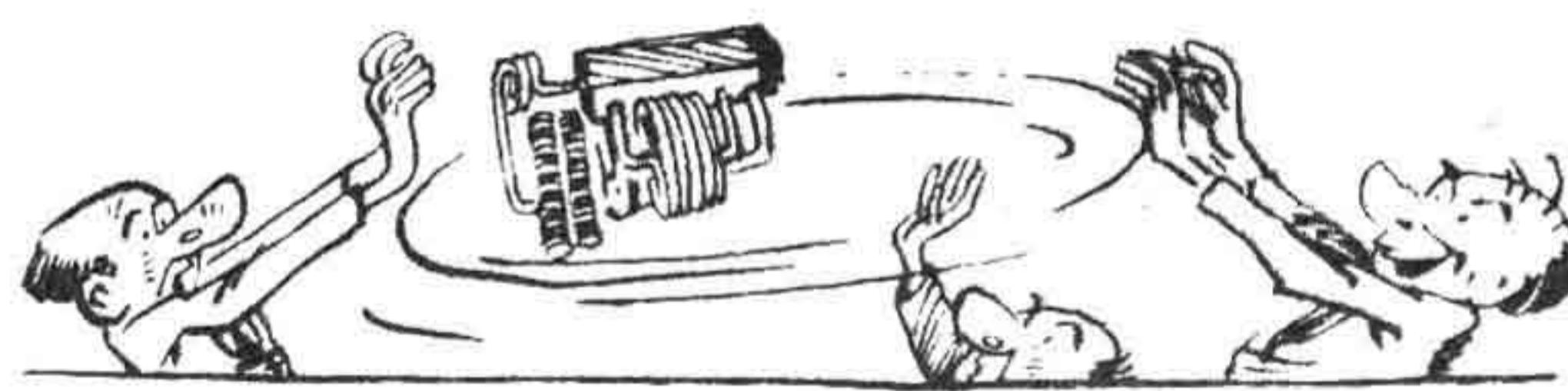
Маньківський район
Черкаської області.

Дорогий Перче!

Зaproшуємо тебе у м. Яворів на Львівщину на відкриття павільйону хімчистки «Сніжинка». Правда, будівельники ще рік тому його з рук збули. Управління побутового обслуговування штати укомплектувало. Вже давно ті штати отримують зарплату. Проте жодної плями досі не вивели, бс повно будівельних «плям» на самій «Сніжинці». То замість двох димарів зробили один. То котельню не довели до ладу. То через стелю, як через решето, тече. То нема ванн для прання одягу й самих пральних машин...

Медперсонал Париської дитячої лікарні просить спростувати не зовсім обґрунтовану версію про патологічні явища на Харківському заводі холодильних машин. Виробництво, звичайно, впливає і на організм керівного персоналу, але не настільки, щоб, приміром, людське серце могло у них з часом перетворитися на холодильник. Хоч фант з холодильною шафою і наводить на таку думку, але це не зовсім так.

Ми одержали цю шафу в 1968 р. Та в ній, на жаль, виявився бракований холодильний агрегат (заводський № 1820). Завод порадив надіслати його на гарантійний ремонт до Донецька. З Донецька нас снерували до житомирської майстерні. А остання — знову до Харкова, бо

А оце ми збираємося виводити перші плями. З совіті начальника будівельно-монтажного управління обласного управління побутового обслуговування Б. В. Шаєвича та виконроба Р. І. Бздри.

Прийди, Перче, на цю вроцю подію. Музики тобі не обіцяємо. Але начальник обласного управління побутового обслуговування В. С. Орлова може-таки виступити з сольним номером — пояснити, чому й досі ми не маємо змоги одягну у «Сніжинці» почистити.

Б. КОРОТКИЙ.

ніякий ремонтний завод, ніяка гарантійна майстерня таких агрегатів не випускають.

Два роки триває наше листування з харків'янами. І два роки завод відмовляється замінити бракований агрегат. І все ж таки це не дає підстав розповсюджувати версію про холодильник замість серця. Ні, в керівників харківського заводу холодильних машин, як і в усіх людях, серце на місці — з лівого боку. Патологія не в цьому. Просто — серед них завелися холодні бюрократи.

А. ВІШИНСЬКИЙ,

головний лікар дитячої лікарні.
Попільнянський район
Житомирської області.

Ти, напевно, знаєш, що за відчуття буває в людини, якій сніг на голову звалиться. Щось подібне пережили і ми, коли одержали без попередження три контейнери товару з Коломиї. Поки отямілись, розвантажили їх, час минув, і з нас залізниця стягнула штраф.

— Що трапилося? Чому не попередили, що товар прибуває? Чому телеграму не вдарили, як раніше робили? — питаемося ми в коломийчан.

Виявляється, коломийські залізничники тут ні при чому. Вони, як і раніше, телеграму вдарили, але з вини телеграфіста вона застряла в Коломиї. Ми думали-гадали,

що раз винувати зв'язківці, то самі і штраф заплатять, але не так вийшло. Головний інженер обласного управління зв'язку П. Пасічник пише, що відшкодують нам збитки аж після дощика в четвер. То, може, ти, Перче, хоч заспіваєш ім відповідної коломийки та підкажеш, що зручніше зробити це не в четвер, а тепер.

ШТЕРЕНБЕРГ — директор
Городенківської оптово-торговельної бази
райспоживспілки Івано-Франківської
області.

В СІМ'Ї ЛІРИКА

Полум'ям дружина дише,
Показала кулака.

— Знов про сині очі пишеш?
Нал.. Дитину заколишеш,
Я — до вашого МК.

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

ЛІКУЄТЬСЯ

Іван із ліжка не встає —
Збиває жар, мікстуру п'є.
Де ж спсти тій температурі,
Як сорок градусів в мікстурі?

З КУРОРТУ

Грицькові пошта принесла
Листа з курорта від Ликери
«Вернусь четвертого числа.
Розшир, будь ласка, в хаті
двері».

Кость ДЯЧЕНКО.

Чудеса телехапатії

Мал. Й. КОГАНА

Коли у продажу немає квітів.

Що не можіть, а телепатія, ота сама передача думок на відстані, таки є!..

— Е-е, ви не хмікайте і зневажливо рукою не махайте: це вам не муха, а — факт! Ось, будь ласка...

На Запоріжжі, в Гуляйпільському районі газеті «Зоря комунізму» надрукована стаття «Серед людей».

А у Вільнянській районній газеті «Дніпровські вогні», на тому ж Запоріжжі, надрукована стаття «Голос громади».

Ні, мовиться в них не про телепатію. Мовиться в них про речі цілком серйозні: у першій статті — про роботу виконкому Приютненської сільради, а в другій — про роботу виконкому Любимівської сільради.

Але...

Стаття в «Зорі комунізму» починається так:

«У Приютненському клубі проходили збори селян. Йшлося про впорядкування вулиць. Але дехто з виступаючих, ухилившись від розмови по суті, почав говорити про інше:

— Коли ми перестанемо їздити до Гуляйполя, щоб пошити якийсь одяг?

— кинув хтось докір.

— I справді, — почулося уже деянька голосів.

Значить, виборці невдоволені. Вони пропонують, вимагають. Голос громади — велика сила, і до нього треба прислушатися, якщо дорожиш до вір'ям людей».

I т. д.

А стаття у «Дніпровських вогнях» починається так:

«Пригадую: у клубі проходили збори селян. Мова йшла про впорядку-

вання вулиць. Та хтось із виступаючих сказав:

— Коли ми перестанемо їздити до Вільнянська або Запоріжжя, щоб щось придбати у магазині?

— I справді, — почулося уже деянька голосів.

Голос громади — велика сила, і до нього треба прислушатися, якщо дорожиш довір'ям депутата».

I т. д.

Закінчується стаття в «Зорі комунізму» так:

«Ми завжди уважно прислухаємося до голосу трудящих, їх думок, зауважень і пропозицій. I це закономірно. Адже в них — вимога часу!».

А стаття в «Дніпровських вогнях» закінчується так:

«Ми завжди уважно прислухаємося до голосу трудящих, їх думок, зауважень і пропозицій. I це закономірно. Адже в них — вимога часу!».

Ну, і тепер ще будете впиратися, що телепатії немаї! Тепер, коли й у Вільнянській газеті чорним по білому написано: «Уважно прислухаємося до... Думок»!!

Правда, ви можете сказати, що вільнянська газета вийшла через тиждень після гуляйпільської. Але ж слухайте-но, для того, щоб думки з одного району в інший передалися, час потрібний. Могли ж ті думки і з дороги збитися. Навіть могли ті думки комусь у Вільнянському районі й зовсім у голову не прийти. I тоді (не доведи господи!) довелося б чужі співати. Але, дянувати долі, все обійшлося.

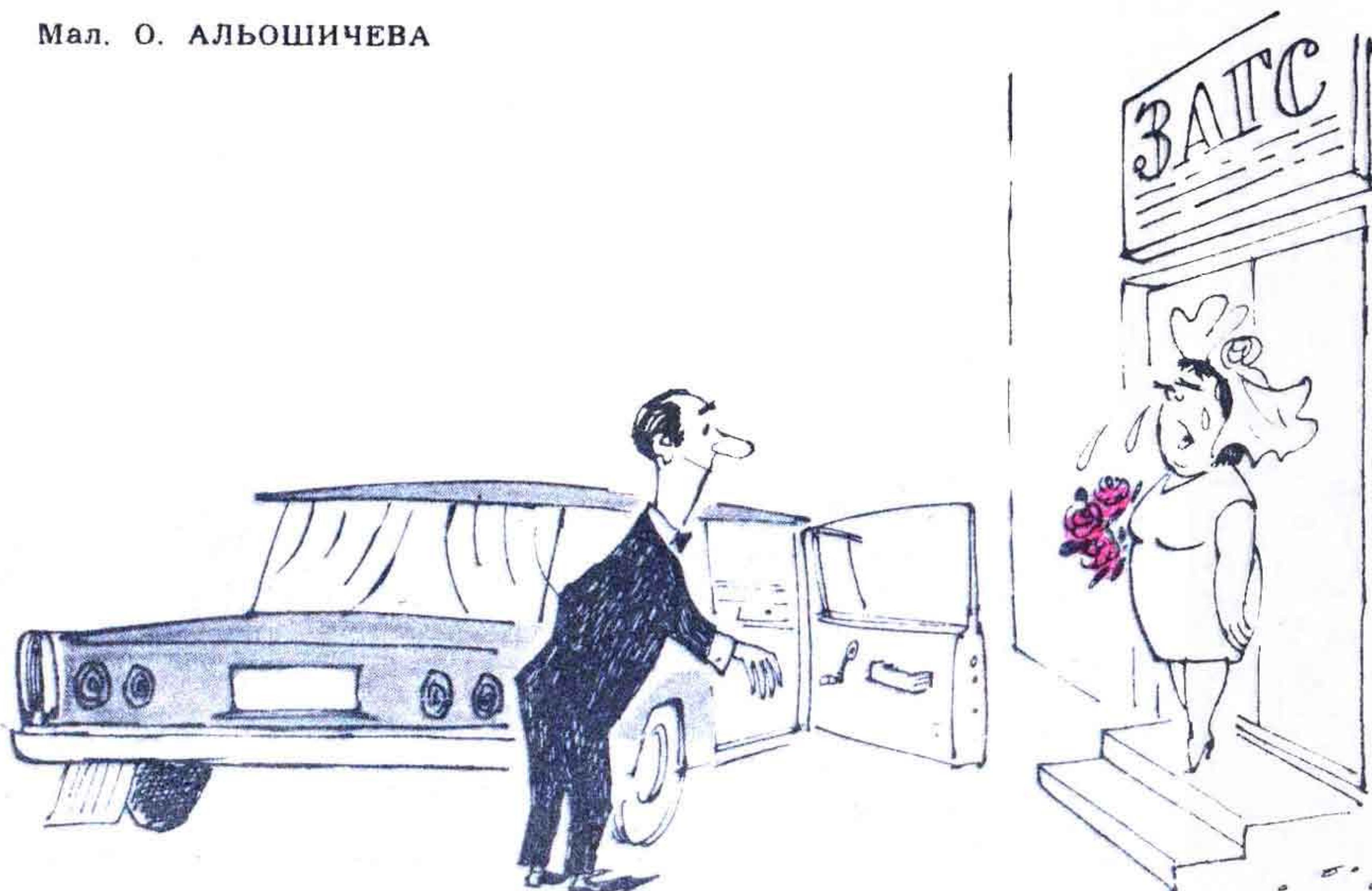
Отож, що не можіть, але якщо й не телепатія, то телехапатія таки є.

Від слова «хапатія». Чуже.

Сатиричні мініатюри

ПО РЕВІЗІЇ

По ревізії в замага
Трапилася нестача.
Та він собі не журиться,
А не те, що плаче.
Тільки просить ревізора:
«Почекайте трішки —
Даю слово — через місяць
Будуть в мене лишки».

— А казав: «На руках носитиму!»

Страшне перо НЕ В ГУСАКА...

«За відсутністю пробок аптечка відпускає всі рідкі ліки та в посуді лише оковпаченій». (З оголошення).

«Нестачу в сумі 249 карбованців 06 копійок вважати дріб'язновою в з'язку з недосвідченістю продавця в роботі». (З протоколу).

«Проходячи напідпитку по вулиці Ватутіна, я звернув увагу на дружинників, які вели попідруки п'яного в непристойному вигляді. Я заступився за п'яного і наніс йому важкі тілесні поширення». (З пояснювальної записки).

«Рентген працює з 9 до 5 годин вечора з семилітнього віку до глибокої старості». (З оголошення).

«Окремо горілка від бутерброда або бутерброд від горілки не відпускається». (З оголошення).

Надіслав М. БІЛОКРИНИЦЬКИЙ, с. Горобіївка, Київської області.

Перевіркою встановлено, що Вам за зверхплановий наніс яєць була нарахована додаткова оплата праці в сумі 218 крб. і 60 коп.»

З відповіді заст. начальника Полтавського облуправдіління сільського господарства О. Жучкова.

Надіслав Ф. Ленський, м. Луцьк.

«ОГОЛОШЕННЯ»
Доводиться до відома всіх громадян, що городоцька яйцеваза приймає в необмежений кількості лікарські рослини, живу худобу, птицю, кролі, зерно, сахар і інші сільськогосподарські продукти.

Дирекція яйцевази.

Надіслав Б. СОКАЛЬСЬКИЙ, м. Городок Хмельницької області.

«Для потреб харчовників учні накопали 26 кг хрону, зібрали 2 тонни металевого брухту».

«Не балують споживачів і стравами з борошна, а саме пиріжками з сиром, повидлом, варениками, салатами».

(З листа до редакції). Надіслав Г. ВОРОТНЮК, Селище Миколаївка Одеської області.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

«ОБ'ЯВА»
Продається біміт 30 листів, стойте під хатою коло собаки. Кому нада прийдіть подивіця.

Будете ти вулицею Садовою до кінця. На заборі буде написано «у дворі зла собана». Туди й заходьте.

Надіслав В. КОНЮШЕНКО.

с. Макариха Кіровоградської області.

«Ляцівському ССТ требується собана. Вимога: щоб був злий, але зі страхом жив по людські, не кусав. Правління ССТ».

«Сьогодні Арабський художественний фільм. До 16 лет ошибки молодости».

Надіслав П. ШЕНДРИК.

с. Ляцівка Черкаської області.

«Батько мій працює бухгалтером в поштовому ящику».

«Муцина. Сіменне положення: жінка і дві дівчини».

Надіслав Василь МЕЛЬНИК, військовослужбовець.

«ДОВІДКА»
Дана Середньоберезівською сільською Радою депутатів трудящихся Косівського району. Ів. Франківської області гром. К. М. В. 1928 року народження про те, що він дійсно житель села Люча Середньоберезівської сільської Ради Косівського району, Ів. Франківської області, про те, що він проводив похорони свого батька, К. В. К., який помер 6.II-1967 р. своїм коштом.

Довідка дана для пред'явлення в Яблунівський ЛТУ.

Голова СР (КУЗІЧ)
Секретар СР (НЕГРИЧ)
(З оголошення).

Надіслав І. ПРОКОПЮК.

«Пострадавший узяв пробу молока у доярок інис пробу од битонів по корпусу подсизнувся і впав у шыб леву ногу».

ПРИЧИНА НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ: неосторожність.

ПРОПОЗИЦІЯ МЕХАНІКА ПО ТЕХНІЦІ БЕЗПЕКИ:

Надо бути осторожним на своїх промисловстві та смотріть куди ступати ногами».

(З акта).

Записав В. НЕЧИПОРЕНКО.
с. Балань на Запоріжжі.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ У селі Малий Жванчик (Хмельницька область) клуб потребував ремонту, але сільські керівники не вживали ніяких заходів.

Про це повідомлялося в листі мешканців села.

«Перець» звернувся до секретаря Дунаєвецького РК КП України т. Храмова з проханням розглянути цю справу.

Ян повідомив т. Храмов, перевіркою на місці вказані у листі факти підтвердились. Клуб капітально відремонтовано.

★ В листі до редакції говорилося про те, що директор радгоспу «Дворічанський» Редько Ф. Е., споруджуючи собі житловий (комунальний) будинок, самовільно відступив від типового проекту й перевітратив на будівництво 9 тисяч карбованців.

Заступник голови Харківського обласного комітету народного контролю т. Парамонов повідомив редакцію, що цього листа було перевірено на місці. Факти повністю підтвердились.

За порушення фінансової дисципліни бюро Дворічанського РК КП України оголосило Редьку догану.

Робітники Жданівського домобудівного комбінату (Донецька область) поскаржилися «Перцю» на заступника директора Драганова І. С., який грубо, зневажливо ставився до робітників.

Ян повідомив редакцію секретаря Жданівського міському КП України т. Качура, питання про негідну поведінку Драганова обговорювалося на партійних зборах комбінату. Рішенням зборів Драганову оголошено догану.

★ В одному з листів до «Перця» йшлося про те, що завідучий сільським клубом Петушенко О. Н. та завідуча бібліотекою Ферро М. Т. (с. Шабельники Одеської області) недбало ставляться до своїх обов'язків, клуб і бібліотеку завжди тримають на замку.

Завідучий Миколаївським районним відділом культури т. Вихованець сповістив редакцію, що при перевірці факти підтвердились.

Петушенко з роботи знято, а Ферро оголошено суверу догану. Райвідділ культури вжив дійових заходів до поліпшення роботи клу-бу й бібліотеки.

РОГАТКА

БАЙКА

Не навміння жбурнула камінця
І вбила Солов'я-співця.

Упав сердега, крильцями тріпоче,
І тільки-но заплющив очі —

Рогатка тут як тут,
Сумує з усіма:

— Якого друга поміж нас нема!
Колись я у гаю жила
(Тоді ще пагінцем була) —
До мене він у гості прилітав
І ранок піснею вітав...

Тепер нема...

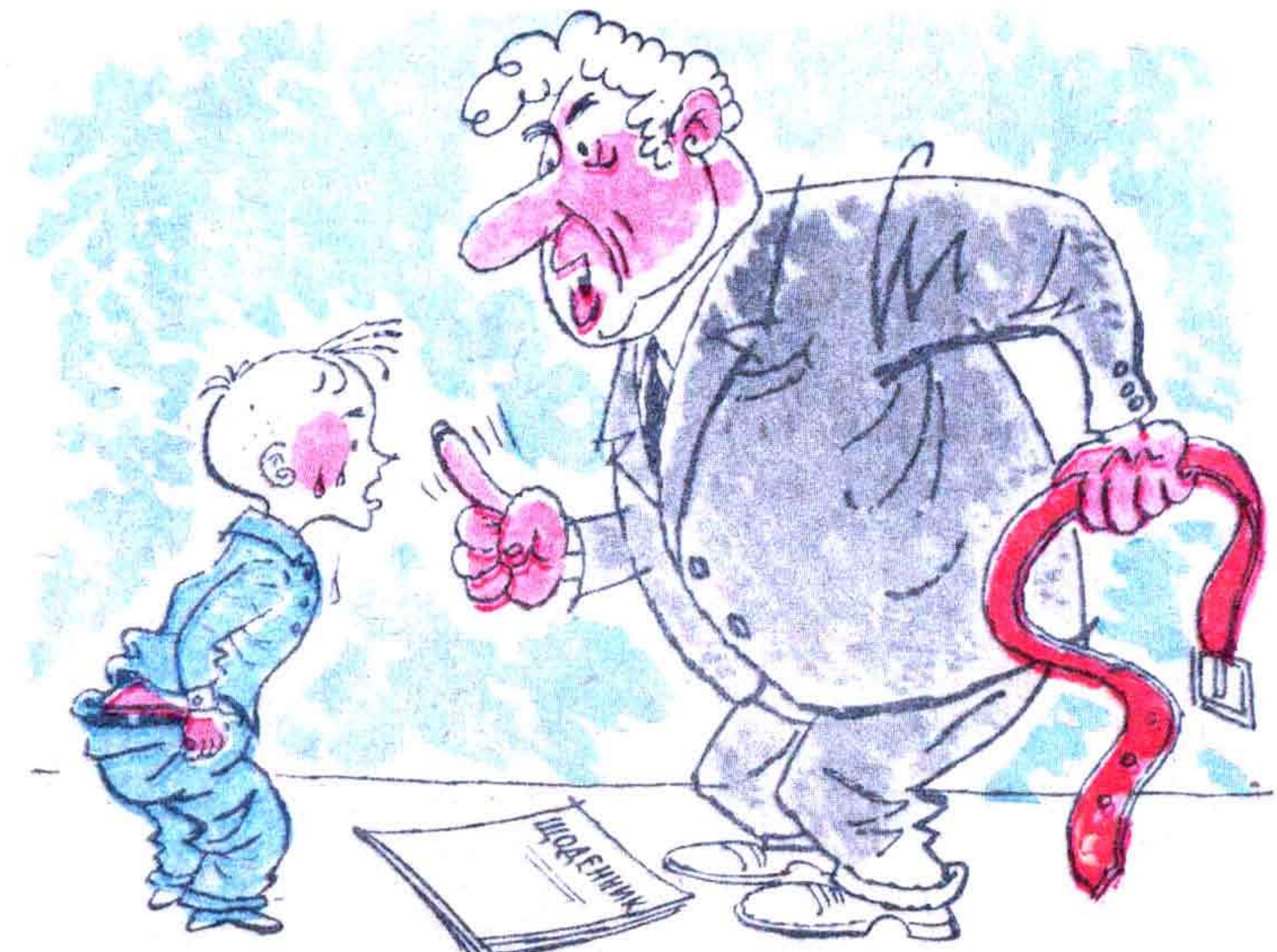
Не прикладу ума...
Сльоза упала Соловю на груди.

Бувають же, й-право, люди!

Володимир ЮДІН.

Мал. А. СВІНЦОВА

— Між іншим, тату, Ейнштейн теж одержував двійки з арифметики!

— Значить, його теж мало били.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН (заст. головного редактора), С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА.

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Тел. 41-82-12, 41-83-46, 41-83-79.

Для телеграм: Київ Перець.

Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перець» № 6 (832)
(на українському языку).

Здано до набору 17. II. 1970 р. Підписано до друку 3. III. 1970 р.
Папір 70×108 1/4. Фіз.-друк. арк. 2, Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

БФ 10550.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Зам. 0951. Тираж 1.950.000 прим.

Отсканировал А.В.ЛЕБЕДЕВ

